

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
“Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση”

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Επιβλέπων καθηγητής: Ζαγούρας Χαράλαμπος

ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία
εκπονήθηκε στα πλαίσια των σπουδών για την απόκτηση του
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
που απονέμει το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην
Εκπαίδευση»

Εγκρίθηκε την 2/5/2011 από Εξεταστική Επιτροπή αποτελούμενη
από τους :

Όνοματεπώνυμο	Βαθμίδα	Υπογραφή
1) Ζαγούρας Χαράλαμπος (επιβλέπων Καθηγητής)	Καθηγητής.	.....
2) Ράγγος Όμηρος	Επ. Καθηγητής.	.....
3) Καββαδίας Δημήτριος	Επ. Καθηγητής	.....

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία γράφτηκε στα πλαίσια ολοκλήρωσης των σπουδών μου στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, με τίτλο «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση».

Θα ήθελα να απευθύνω θερμές ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ζαγούρα Χαράλαμπο για την πολύτιμη βοήθεια του που πάντα ήταν άμεση και ουσιαστική, κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας, καθώς είναι ο άνθρωπος που είναι ο εμπνευστής και η ψυχή της υλοποίησης του προγράμματος της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών Β επιπέδου, στον καθηγητή μου κ. Κόμη Βασίλειο που από την θέση του υπευθύνου της επιμόρφωσης του ΠΑΚΕ Πατρών μου έδωσε το ερέθισμα να ασχοληθώ με τις νέες τεχνολογίες, προσφέροντας μου την πολύτιμη γνώση του καθώς και στους καθηγητές μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και μέλη της τριμελούς επιτροπής μου κ. Ράγγο Όμηρο και κ. Καββαδία Δημήτριο.

Επίσης ευχαριστώ ολόψυχα τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δέχτηκαν με προθυμία και ευαισθησία να συμμετάσχουν και να βοηθήσουν στη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ :	
Ο ρόλος των ΤΠΕ στη δόμηση της κοινωνίας της γνώσης και η ένταξή τους στα πλαίσια των στόχων 2010 και της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών.	
1.1 Εισαγωγή.....	6
1.2 Γενικά στοιχεία για τις πολιτικές ενσωμάτωσης των ΤΠΕ την εκπαίδευση.....	8
1.2.1 Αλλαγή των δομών της εκπαίδευσης σε ποιοτικό επίπεδο.....	9
1.2.2 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.....	10
1.2.3 Άνοιγμα συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης προς τον κόσμο	10
1.3 Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία ως καινοτομία στο εκπαιδευτικό σύστημα και οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών.....	13
1.4 Η ιστορία εισαγωγής των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση.....	16
1.5 Μοντέλα ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.....	17
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
2.1 Περίληψη.....	20
2.2 Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.....	21
2.3 Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	26
2.4 Μεθοδολογία της έρευνας και εργαλεία συλλογής δεδομένων.....	30
2.4.1 Το ερωτηματολόγιο.....	30
2.4.2 Η συνέντευξη	31
2.5 Υποκείμενα της έρευνας διαδικασία.....	32
2.6 Σύνθεση ερωτηματολογίου.....	33
2.6.1 Περιγραφή του δείγματος του ερωτηματολογίου	35
2.6.2 Περιγραφή του δείγματος της συνέντευξης	38
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
3.1 Ανάλυση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου	40

3.1.1 Ποιες είναι οι γνώσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ.....	40
3.1.2 Απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ	44
3.1.3 Ποιοι είναι οι λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα.....	51
3.1.4 Διαδικασία επιμόρφωσης.....	54
3.1.5 Οι στάσεις των εκπαιδευτικών.....	62
3.2 Ανάλυση αποτελεσμάτων συνέντευξης	67

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4.1 Συζήτηση.....	75
4.2 Συμπεράσματα	76
Βιβλιογραφία.....	79
Παράρτημα.....	82

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο ρόλος των ΤΠΕ στη δόμηση της κοινωνίας της γνώσης και η ένταξή τους στα πλαίσια των στόχων 2010 και της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών.

1.1 Εισαγωγή

Με τον όρο Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) αποδίδουμε στα Ελληνικά τον Διεθνή αγγλικό όρο information & Communication Technologies (ICT) και αναφερόμαστε συνολικά στις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες που με τους υπολογιστές και τα δίκτυα υπολογιστών, επιτρέπουν την κωδικοποίηση, την επεξεργασία, την αποθήκευση, την αναζήτηση, την ανάκληση και μετάδοση της πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή (Πλεύρης, 2007)

Η εισαγωγή των Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση αποτελεί αναγκαιότητα που δεν επιδέχεται σχεδόν καμία αμφιβολία και, η ορθή αξιοποίησή τους, θα επιφέρει ουσιαστικές καινοτομίες μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, τόσο στα μέσα διδασκαλίας όσο και στη μαθησιακή-διδασκτική διαδικασία αυτή καθαυτή.

Η αξιοποίηση των υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών στην Εκπαίδευση, συνιστά μια σημαντική ποσοτική και ποιοτική παρέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας.

Η χρήση των Τ.Π.Ε. στα σχολεία αποσκοπεί τόσο στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη της δημιουργικής κριτικής σκέψης

των μαθητών όσο και στην αλλαγή της διδακτικής πρακτικής, της διαδικασίας μάθησης και της επικοινωνίας.

Απώτερος στόχος μέσα από τις νέες αυτές μαθησιακές διαδικασίες είναι να προωθηθεί η διερευνητική και η συνεργατική μάθηση και γενικότερα η απόκτηση νέων γνωστικών δεξιοτήτων από τους μαθητές.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν μέσα από την παροχή της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής (δημιουργία και στελέχωση των σχολικών εργαστηρίων, χρήση δικτυακών υπολογιστικών υπηρεσιών, ανάπτυξη κατάλληλου δικτύου και κατάλληλων λογισμικών προγραμμάτων) και την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού (επιμόρφωση επιμορφωτών και εκπαιδευτικών).

Μέσα από αυτό το πρίσμα η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. δεν αναμένεται απλά να συμβάλει στην εξοικείωση των μαθητών με αυτές αλλά να τροποποιήσει τη διδακτική και τη μαθησιακή διαδικασία στο σύνολό της. Αυτό βέβαια συνδέεται, μεταξύ άλλων, με αλλαγές στις στάσεις και στις πρακτικές των εκπαιδευτικών. Εκπαιδευτικά συστήματα προηγμένων χωρών προσπαθούν να τις ενσωματώσουν γόνιμα στο σχολικό πρόγραμμα διδασκαλίας και τις αντιμετωπίζουν ως μοχλό ανάπτυξης και προόδου.

Έτσι, τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί αποκτούν νέους ρόλους, με κύριους προσανατολισμούς την προετοιμασία μαθητών για τη νέα κοινωνία της γνώσης, της δημιουργίας και της τεχνολογίας.

Προκύπτει συνεπώς, ιδιαίτερα έντονη η απαίτηση και η ανάγκη για επιμόρφωση.

1.2 Γενικά στοιχεία για τις πολιτικές ενσωμάτωσης των ΤΠΕ την εκπαίδευση.

Όλο και περισσότερες χώρες παγκοσμίως ασχολούνται επί μακρόν με την εισαγωγή και ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα εκπαιδευτικά τους συστήματα, γεγονός που αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο που οι χώρες αυτές πιστεύουν ότι μπορεί να διαδραματίσουν οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Αυτή η προσπάθεια περιλαμβάνει από τη μια την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε τεχνικό επίπεδο και σε σχέση με τη χρήση των ΗΥ (χειρισμός, προγραμματισμός κλπ) σε όλον τον πληθυσμό και από την άλλη αναμορφώνει τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δομές, αφού η εισαγωγή των ΗΥ επιφέρει μια σειρά από αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας, στο ρόλο που καλείται να παίξει ο εκπαιδευτικός σε αυτό το νέο πλαίσιο, στα αναλυτικά προγράμματα που θα πρέπει να ανταποκριθούν στα νέα αυτά δεδομένα. Την προσπάθεια αυτή σε ευρωπαϊκό επίπεδο σηματοδοτεί η σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας το 2000, που θέτει ως ορόσημο το 2010, τη χρονιά κατά την οποία η Ευρώπη θα (πρέπει να) καταστεί η πλέον ανταγωνιστική δύναμη διεθνώς και αυτό μέσα από το μετασχηματισμό (μεταξύ των άλλων) των εκπαιδευτικών της δομών. Στο Λουξεμβούργο, αργότερα, τα κράτη μέλη απεφάσισαν για τον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθεί ο στόχος αυτός, που δεν είναι άλλος από μια σύγκλιση των εθνικών πολιτικών στην υλοποίηση

συγκεκριμένων στόχων. Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται στο Συμβούλιο της Στοκχόλμης, όπου αρχίζουν να διαφαίνονται πιο συγκεκριμένες προθέσεις προς την κατεύθυνση αυτή:

- Αλλαγή των δομών της εκπαίδευσης σε ποιοτικό επίπεδο
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση
- Να καταστεί το εγχείρημα αυτό ανοικτό προς τον κόσμο

1.2.1 Αλλαγή των δομών της εκπαίδευσης σε ποιοτικό επίπεδο

Η αλλαγή αυτή έχει να κάνει με πρωτοβουλίες που αφορούν τη βελτίωση των παρεχόμενων εφοδίων σε εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές. Αυτές οι πρωτοβουλίες μπορεί να περιλαμβάνουν τον υπάρχοντα εξοπλισμό σε μια σχολική μονάδα, τον τρόπο αξιοποίησης των διαθέσιμων τεχνολογικών πόρων, την επάρκεια σε εξειδικευμένο προσωπικό (τεχνικό και επιστημονικό). Στον ίδιο στόχο, της αλλαγής των δομών, θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε και μια σειρά από επιμέρους υποστόχους που άπτονται της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης:

- Πρώτα από όλα θα πρέπει να αποφασιστεί ποιες είναι οι δεξιότητες που θέλουμε να διαθέτουν οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές τους και αφού αυτό γίνει σαφές, στη συνέχεια να ληφθούν μέτρα, ώστε να υπάρχει μια υποστήριξη των εμπλεκόμενων μερών, προκειμένου να τις αναπτύξουν, όπως επίσης και να ληφθεί μέριμνα για την επαγγελματική εξασφάλιση των ατόμων αυτών.
- Δεύτερο, θα πρέπει να αποφασιστεί το πως οι δεξιότητες

αυτές συνδυαζόμενες με τις παραδοσιακές δεξιότητες μπορούν να ενσωματωθούν στα αναλυτικά προγράμματα, με έμφαση τώρα πια στη δια βίου μάθηση, όπως και στα άτομα με ειδικές ανάγκες.

- Τρίτο, να εξασφαλιστεί η επάρκεια του εξοπλισμού, ώστε να θεωρηθεί δεδομένη η πρόσβαση σε αυτόν.

1.2.2 Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση

Προφανής στόχος εδώ είναι η δυνατότητα πρόσβασης όλων όσων ενδιαφέρονται στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και κατ' επέκταση στο να είναι εφικτή η μετακίνηση κάποιου από ένα σύστημα σε κάποιο άλλο πάντα στα πλαίσια της δια βίου μάθησης. Αυτό σημαίνει πως επιμέρους θα τεθούν άλλοι στόχοι, όπως το να καταστούν τα συστήματα αυτά ελκυστικότερα για να εξασφαλιστεί ικανός αριθμός προσελεύσεων, ότι θα πρέπει να εξασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες στα πλαίσια της κοινωνικής συνοχής και ότι τα προγράμματα αυτά θα σχεδιάζονται, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των συγκεκριμένων εκπαιδευομένων.

1.2.3 Άνοιγμα συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης προς τον κόσμο

Ο στόχος αυτός οραματίζεται έναν ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο στον οποίο θα λαμβάνει χώρα η εκπαίδευση και η κατάρτιση. Για να γίνει

όμως αυτό πρέπει με τη σειρά τους να επιτευχθούν και πάλι επιμέρους στόχοι. Πρέπει για παράδειγμα να ξεπεραστεί η δυσκολία του γλωσσικού φράγματος και γι' αυτό δίνεται έμφαση στη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Για να επιτευχθεί το άνοιγμα αυτό πρέπει ταυτόχρονα να συνδεθεί ο χαρακτήρας των σχετικών προγραμμάτων με την ανοικτή αγορά και κόσμο της εργασίας σε όλη την Ευρώπη.

Ο σχεδιασμός όλων των παραπάνω προφανώς προέβλεπε και έναν μηχανισμό αξιολόγησης της όλης προσπάθειας. Έτσι λοιπόν οι ομάδες εργασίας, που αρχικά καθορίστηκαν για τον καθορισμό και τις μεθόδους υλοποίησης των στόχων, προέβησαν στην συνέχεια σε επισκέψεις μελέτης που δεν ήταν τίποτε άλλο παρά επισκέψεις σε ορισμένες χώρες μέλη, προκειμένου να δουν από κοντά την πορεία υλοποίησης των στόχων που οι ίδιες οι ομάδες αυτές είχαν διατυπώσει.

Συγκεκριμένα, για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού η αρμόδια ομάδα κατέθεσε έκθεση στην οποία περιγράφει τις δεξιότητες που απαιτεί το επάγγελμα αυτό και σκιαγράφησε τους τρόπους με τους οποίους οι σύγχρονοι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν σε αυτές. Σε αυτήν την έκθεση συναντούμε τα στοιχεία που θα περιλαμβάνει μια συντονισμένη κοινή ευρωπαϊκή πολιτική σε θέματα, όπως η αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, η δια βίου μάθηση, η συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, η κοινή ευρωπαϊκή διάσταση στα αναλυτικά προγράμματα.

Ταυτόχρονα η έκθεση περιλαμβάνει, και τις αναμενόμενες δεξιότητες του σύγχρονου εκπαιδευτικού σχετικά με το νέο τρόπο δουλειάς που θα λαμβάνει χώρα στην τάξη λόγω της εισαγωγής της τεχνολογίας, τις οργανωτικές αλλαγές σε επίπεδο σχολικών

μονάδων, τις ικανότητες ανάληψης δράσεων με έντονο το διερευνητικό στοιχείο ή το στοιχείο επίλυσης προβλήματος, την αποτελεσματική αξιοποίηση των ΝΤ (Νέων Τεχνολογιών) για τη διδακτική πρακτική του αντικειμένου τους.

Όλα τα παραπάνω όμως αναδεικνύουν τη μεγάλη σπουδαιότητα μιας άλλης παραμέτρου που προκύπτει ως αναγκαιότητα, αυτήν της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στα πλαίσια πάντα της δια βίου μάθησης. Η επιμόρφωση αποτελεί εργαλείο για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών προκειμένου να αναπτύξουν περαιτέρω δεξιότητες, όπως:

- την ικανότητα να οργανώνουν δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης.
- να αξιοποιούν τις ΤΠΕ προκειμένου να διδάξουν το αντικείμενό τους.
- να συντελούν στην οργάνωση του σχολικού προγράμματος και να το προσαρμόζουν, όταν απαιτείται στις συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών τους.
- να μπορούν να επικοινωνούν ουσιαστικά με γονείς και κοινωνικούς εταίρους, να μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις εκείνες που θέτει το πλαίσιο της δια βίου μάθησης ή το πλαίσιο της ειδικής αγωγής των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Έτσι ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα που αφορά την ουσιαστική εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση πρέπει να καθιστά τους εκπαιδευτικούς ικανούς να μπορούν να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα στο χώρο των τεχνολογικών εξελίξεων και στη συνέχεια αυτές τις νέες εξελίξεις να μπορούν να τις προσαρμόζουν και να τις ενσωματώνουν σύμφωνα με τις διδακτικές τους

προθέσεις, στις ανάγκες των μαθημάτων ή των μαθητών τους και στη συνέχεια να προβαίνουν σε μια κριτική αξιολόγηση της προσπάθειάς τους, προκειμένου, αν χρειάζεται, να την αναπροσαρμόσουν.

1.3 Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία ως καινοτομία στο εκπαιδευτικό σύστημα και οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών.

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. θεωρείται συνεπώς μια εκπαιδευτική καινοτομία που μπορεί να προσφέρει πλέον πάρα πολλά στις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Οι καινοτόμες εκπαιδευτικές δραστηριότητες πρέπει να υποστηρίζουν νέους ρόλους διδασκαλίας και νέους τρόπους μάθησης καθώς όλο και περισσότεροι μαθητές έχουν γνώσεις και δεξιότητες στην χρήση της τεχνολογίας σε υψηλότερο επίπεδο από τους εκπαιδευτικούς τους και τους γονείς τους.

Έρευνες κατά την εφαρμογή μιας μεγάλης εκπαιδευτικής καινοτομίας έδειξαν ότι οι ανησυχίες των δασκάλων διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην επιτυχή ανάπτυξη της καινοτομίας. (van den Berg & Vandenberghe, 1995). Η έννοια των ανησυχιών των εκπαιδευτικών εισάγεται από τον Fuller περί τα τέλη της δεκαετίας του 1960 (van den Berg & Ross, 1999) ο οποίος ταξινόμησε τις ανησυχίες που μπορούν να εμφανιστούν κατά την διάρκεια της εφαρμογής μιας καινοτομίας σε τρία αναπτυξιακά διαδοχικά στάδια: α) ανησυχίες για τον εαυτό, β) ανησυχίες για το έργο, και γ) ανησυχίες για τις επιπτώσεις.

Στην αρχή της εφαρμογής μιας καινοτομίας οι εκπαιδευτικοί αναρωτιούνται τι επιπτώσεις έχει για αυτούς η καινοτομία. Έτσι οι ανησυχίες «για τον εαυτό» αφορούν στα αισθήματα άγχους των εκπαιδευτικών ως προς την ικανότητά τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της καινοτομίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Στη συνέχεια όταν μειώνονται οι ανησυχίες «για τον εαυτό» οι εκπαιδευτικοί αναρωτιούνται τι σημαίνει η καινοτομία για την καθημερινή εκτέλεση ενός στόχου. Έτσι οι ανησυχίες «για το έργο» αναφέρονται σε αλλαγές η επιπλοκές που επιφέρει η εισαγωγή της καινοτομίας κυρίως στα καθημερινά καθήκοντα του εκπαιδευτικού και ειδικότερα σε σχέση με μια σειρά από περιορισμούς όπως ο αριθμός των μαθητών, η έλλειψη τεχνικών και άλλων εποπτικών μέσων. Όταν οι εκπαιδευτικοί είναι περισσότερο προσανατολισμένοι προς τους μαθητές και τους συναδέλφους τους από ότι είναι στους εαυτούς τους ή στον στόχο τότε παρουσιάζουν ανησυχίες «για τις επιπτώσεις». Οι ανησυχίες «για τις επιπτώσεις» της καινοτομίας σχετίζονται με τις εκτιμήσεις των εκπαιδευτικών ως προς την επίδραση της καινοτομίας στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Οι ανησυχίες, τις περισσότερες φορές, όπως αναφέρεται σε έρευνα των van den Berg et al. (2000), αναφέρονται σε εκείνα τα προβλήματα ή εκείνα τα ζητήματα τα οποία προκύπτουν με περισσότερο ή λιγότερο συναισθηματισμό από την νέα κατάσταση και δηλώνουν συναισθήματα αβεβαιότητας ή και αντίστασης κατά περιόδους. Ευρήματα της μελέτης των Χαραλάμπους, Κυριακίδη και Φιλίππου (2007) τονίζουν ότι οι πεποιθήσεις επάρκειας των εκπαιδευτικών είναι ένα σημαντικό θέμα που

πρέπει να εξεταστεί κατά την εφαρμογή μίας καινοτομίας γιατί στην παραπάνω μελέτη βρέθηκε ότι εκπαιδευτικοί με ψηλό επίπεδο επάρκειας ως προς την αξιοποίηση της καινοτομίας στη διδασκαλία τους παρουσίαζαν ηπιότερες ανησυχίες αναφορικά με τα ζητήματα που σχετίζονταν με την διαχείριση της καινοτομίας και τις επιπτώσεις που μπορεί αυτή να έχει στην πρόοδό τους και την επίδοσή τους. Επίσης τα αισθήματα επάρκειας των εκπαιδευτικών επηρεάζονται κατά πολύ, από τον βαθμό ενημέρωσης που είχαν για την καινοτομία.

Ο Φιλίππου (2007) αναφέρει ότι ο Bandura όρισε τις *πεποιθήσεις επάρκειας* (perceived self-efficacy beliefs), ως «τα πιστεύω κάποιου στην ικανότητά του να οργανώνει και να εφαρμόζει σχέδια, τα οποία οδηγούν στην επίτευξη ορισμένων αποτελεσμάτων» (1997). Ανάλογα ορίζονται οι πεποιθήσεις διδακτικής επάρκειας ενός εκπαιδευτικού. Κατά τον Bandura (1997), η γένεση και μεταβολή των πεποιθήσεων επάρκειας εξαρτάται από τέσσερις πηγές: Εμπειρίες βιωματικής γνώσης (mastery experiences), εμπειρίες αναγνώρισης από κοινωνικά πρότυπα (vicarious experiences provided by social models), κοινωνική ενθάρρυνση (social persuasion) και τέλος βιολογική και συναισθηματική φόρτιση (physiological and emotional arousal). Οι εισροές από αυτές τις πηγές διέρχονται μέσα από μια γνωστική διαδικασία που φιλτράρει, σταθμίζει και ενσωματώνει τις νέες πληροφορίες στο υφιστάμενο σύστημα πεποιθήσεων.

Οι ανησυχίες απεικονίζουν συχνά μία αντιληπτή έλλειψη ικανότητας για τα νέα επιχειρούμενα. Σε καταστάσεις όπου οι άνθρωποι αναμένεται να αντιμετωπίσουν νέα προβλήματα, να χρησιμοποιήσουν νέα υλικά ή και να εφαρμόσουν νέους

τρόπους εργασίας, η ανησυχία είναι αρκετά φυσική. Η εξέταση λοιπών όλων αυτών είναι αναγκαία γιατί έχει αποδειχθεί από την έρευνα των van den Berg et al. (2000) ότι είναι σημαντικό να παρέχεται όσο το δυνατόν περισσότερη υποστήριξη στα νέα προγράμματα διαμέσου της εφαρμογής προσωπικών προγραμμάτων δράσης, της προώθησης της επαγγελματικής συνεργασίας και την παροχή ανατροφοδότησης. Έτσι υποστηρίζουν ότι συνδέουμε τις ανησυχίες και τις απόψεις των δασκάλων με τους ίδιους τους δασκάλους.

1.4 Η ιστορία εισαγωγής των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση

Διακρίνονται τέσσερις φάσεις εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση διεθνώς.

ΦΑΣΕΙΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ
Πρώτη φάση	πριν το 1970
Δεύτερη φάση	από το 1970 ως το 1980
Τρίτη φάση	από το 1980 ως το 1990
Τέταρτη φάση	από το 1990 ως σήμερα

Η πρώτη φάση (πριν το 1970) χαρακτηρίστηκε σαν εισαγωγική φάση των ΤΠΕ και των Η/Υ στην εκπαίδευση. Κατά τη φάση αυτή χρησιμοποιήθηκαν(σε Γυμνάσια και Λύκεια) κυρίως οπτικοακουστικά μέσα και τεχνολογίες όπως το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, ο κινηματογράφος. Κατά την φάση αυτή επίσης αναπτύχθηκε η προβληματική των διδακτικών μηχανών οι οποίες μαζί με τα προγραμματισμένα βιβλία αξιοποιήθηκαν στην προγραμματισμένη διδασκαλία.

Η δεύτερη φάση (1970–1980) χαρακτηρίστηκε από την πληροφορική προσέγγιση. Κατά τη φάση αυτή ο Η/Υ χρησιμοποιήθηκε σαν διδακτικό εργαλείο και σαν εργαλείο μάθησης. Παράλληλα την περίοδο αυτή επιδιώχτηκε η μάθηση του προγραμματισμού και αναπτύχθηκαν γλώσσες προγραμματισμού όπως η Logo και η Basic. Την ίδια περίοδο είχαμε την εμφάνιση των πρώτων πιλοτικών εφαρμογών σε επίπεδο κυρίως Λυκείων. Οι εφαρμογές αυτές ήταν κυρίως προγράμματα καθοδήγησης(tutorials) και πρακτικής & εξάσκησης(drill & practice). Ελάχιστες εφαρμογές αφορούσαν λογισμικά προσομοίωσης και έμπειρα διδακτικά συστήματα.

Η τρίτη φάση (1980–1990) χαρακτηρίστηκε από τη γενικευμένη εισαγωγή της πληροφορικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Την περίοδο αυτή είχαμε την τεράστια ζήτηση των προσωπικών υπολογιστών καθώς συμπιέστηκε κατά πολύ το κόστος απόκτησής τους. Κατά την φάση αυτή μπορούμε να μιλήσουμε για ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση κι όχι απλά για εισαγωγή. Η πληροφορική χρησιμοποιήθηκε είτε σαν μέσο διδασκαλίας και μάθησης είτε σαν αντικείμενο εκπαίδευσης.

Η τέταρτη φάση (1990–σήμερα) χαρακτηρίζεται από τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση σαν μέσο διδασκαλίας και μάθησης. Τα λογισμικά δεν είναι πια συμπεριφοριστικού τύπου αλλά εποικοδομητικού και προάγουν ανώτερες νοητικές διεργασίες των μαθητών/τριών. Χρησιμοποιούνται ευρέως δίκτυα υπολογιστών, το διαδίκτυο, τα υπερμέσα και τα πολυμέσα, τα λογισμικά προσομοίωσης, εικονικής πραγματικότητας και συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης.

1.5. Μοντέλα ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία

Μέσα στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική ,φαίνεται να επικρατούν τρεις τάσεις χρήσης των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία: 1) το τεχνοκρατικό ή απομονωμένο τεχνικό ή κάθετο μοντέλο 2) το ολοκληρωμένο ή ολιστικό μοντέλο και 3) το πραγματολογικό ή μεταβατικό μοντέλο.

1) Το τεχνοκρατικό μοντέλο

Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο σκοπός της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση είναι ο τεχνολογικός αλφαριθμητισμός, η εκμάθηση δηλαδή του χειρισμού, της λειτουργίας και του προγραμματισμού του Η/Υ. Εφαρμόζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και διδάσκεται ως ξεχωριστό μάθημα. Είναι μονοδιάστατο καθώς στοχεύει μόνο στον τεχνολογικό αλφαριθμητισμό. Η έλλειψη παιδαγωγικής λειτουργίας καθιστά το μοντέλο αυτό ακατάλληλο για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

2) Το ολοκληρωμένο ή ολιστικό μοντέλο

Εδώ οι νέες τεχνολογίες αποτελούν διαθεματικό εργαλείο μάθησης που διαχέεται σε όλα τα μαθήματα. Ο υπολογιστής χρησιμοποιείται ως εργαλείο αναζήτησης και ανεύρεσης πληροφοριών και ως εργαλείο επικοινωνίας και διεκπεραίωσης καθημερινών εργασιών. Στο πλαίσιο αυτό διδάσκεται και η χρήση του. Οι υποστηρικτές αυτού του μοντέλου αποσκοπούν στη δημιουργία τεχνολογικής κουλτούρας σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες μέσω της συνεχούς επαφής τους με τους υπολογιστές στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία .

3) Το πραγματολογικό μοντέλο

Το μοντέλο αυτό συνδυάζει τα δύο προηγούμενα και τονίζει τη σημασία του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού ως απαραίτητου εφοδίου στην Κοινωνία της Πληροφορίας αλλά και την εκπαιδευτική του χρήση ως εποπτικού πολυμέσου, πηγής πληροφοριών, μέσου επικοινωνίας και αλληλεπιδραστικού τρόπου ανακαλυπτικής, διερευνητικής και εποικοδομητικής μάθησης. Υποστηρίζει λοιπόν και τη διδασκαλία των τεχνολογιών ως ανεξάρτητο μάθημα αλλά ταυτόχρονα και τη σταδιακή διδακτική τους αξιοποίηση στα υπόλοιπα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

2.1 Περίληψη

Στη συγκεκριμένη μελέτη καταθέτω τις απόψεις εκπαιδευτικών, οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα επιμόρφωσης Β' Επιπέδου και απάντησαν σε σχετικά ερωτηματολόγια, ως προς τη χρήση υπολογιστικών μέσων στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα καταγράφονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην επιμόρφωση γύρω από το τι θεωρούν ότι αποκόμισαν από αυτήν, εάν και κατά πόσο άλλαξε η θεώρησή τους απέναντι στη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, πώς θα αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν από την επιμόρφωση στη διδασκαλία του μαθήματός τους. Τέλος καταγράφονται οι απόψεις τους για τον τρόπο διεξαγωγής της συγκεκριμένης επιμόρφωσης.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι τα υπολογιστικά μέσα συνεισφέρουν στο να μετακινηθεί η διδασκαλία από το παραδοσιακό μοντέλο σε σύγχρονα μοντέλα, μετασχηματίζουν το παιδαγωγικό περιβάλλον της τάξης και συμβάλλουν στην πληρέστερη κατανόηση των εννοιών από τους μαθητές. Επισημαίνουν όμως την ανάγκη υποστήριξης των εκπαιδευτικών, τη δημιουργία υποδομών και υπολογιστικών

περιβαλλόντων, τη χρήση κατάλληλων λογισμικών σε συνδυασμό με το σχεδιασμό την ανάπτυξη και την υλοποίηση εκπαιδευτικών σεναρίων.

2.2 Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Η **στάση (attitude)** σχετικά με τους υπολογιστές και τις ΤΠΕ αποτελεί μία πολυπαραγοντική μεταβλητή. Έχουν αναπτυχθεί πολλά εργαλεία με στόχο την καταγραφή των στάσεων σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση (π.χ. Rosen & Weil, 1995; Levine & Donitsa-Schmidt, 1998; Ropp, 1999; Evans-Jennings Okwuegbuzie, 2001). Τα περισσότερα από αυτά έχουν αναδείξει τέσσερις άμεσα συσχετιζόμενες διαστάσεις παραμέτρους:

1. **Φόβος ή επιφυλακτικότητα (anxiety)** για τη χρήση υπολογιστών και εργαλείων των ΤΠΕ
2. **Αυτοεκτίμηση (self-efficacy)** και **εμπιστοσύνη** στις ικανότητες χρήσης των ΤΠΕ
3. **Επιθυμία και ευχαρίστηση** για τη χρήση υπολογιστών και εργαλείων των ΤΠΕ
4. Αντιλήψεις σχετικά με την **αξία και τη χρησιμότητα** των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

Οι στάσεις μαθητών και εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ έχουν μελετηθεί, τα τελευταία χρόνια, σε συνάρτηση με διάφορες μεταβλητές, όπως ηλικία, φύλο, βαθμίδα εκπαίδευσης και εμπειρία χρήσης υπολογιστών (Woodrow, 1994, Busch, 1995, Rosen & Weil, 1995, Levine & Donitsa-

Schmidt, 1998, Yaghi & Abu-Saba, 1998, Ropp, 1999, Yildirim 2000, Evans-Jennings & Okwuegbuzie, 2001).

Σε ότι αφορά στους εκπαιδευτικούς, η έρευνα έχει δείξει διαφορές στάσεων και αντιλήψεων ανάλογα με το φύλο. Οι γυναίκες φαίνεται να έχουν επιφυλακτικότητα (anxiety) σε μεγαλύτερο βαθμό και εμφανίζουν μικρότερη αυτοπεποίθηση στη χρήση υπολογιστών (Rosen & Weil, 1995, Lee, 1997). Μια πρόσφατη μελέτη (Sharpa & Ferrari, 2003) έδειξε ότι, ενώ οι διαφορές φύλου σχετικά με τις ΤΠΕ περιορίζονται, υπάρχουν ακόμη σημαντικές διαφορές στις στάσεις των εκπαιδευτικών ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης που διδάσκουν. Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εμφανίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό **φόβο για τους υπολογιστές (computerphobia)** και αποφεύγουν τη χρήση τους. Αντίθετα, οι καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χρησιμοποιούν περισσότερο υπολογιστές στην τάξη τους αλλά οι διαφορετικές στάσεις ανάμεσα στα δύο φύλα παραμένουν (Whitley, 1997).

Πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν θετικές στάσεις για τις ΤΠΕ αλλά δεν θεωρούν ότι είναι επαρκώς προετοιμασμένοι ώστε να διδάξουν με χρήση τεχνολογικών εργαλείων (Ropp, 1999).

Φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν καλύτερη εκπαίδευση και υψηλότερη αυτοπεποίθηση από ότι οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας (Rosen & Weil, 1995 Sharpa & Ferrari, 2003). Η βιβλιογραφία δείχνει ότι η κατάλληλη κατάρτιση και η

εμπειρία χρήσης υπολογιστών αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες που οι εκπαιδευτικοί εμφανίζουν αρνητικές στάσεις και δεν χρησιμοποιούν εργαλεία των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους

(Yildirim, 2000). Από την άλλη μεριά, οι περισσότερες έρευνες δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί με γνώσεις και εμπειρία στους υπολογιστές έχουν περισσότερο θετικές στάσεις σχετικά με τις δυνατότητες των υπολογιστών στην εκπαίδευση.

Επιπρόσθετα, η αποτελεσματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών αποτελεί παράγοντα ο οποίος ευνοεί τις θετικές στάσεις για τις ΤΠΕ (Ropp, 1999, Yildirim, 2000, Kumar & Kumar, 2003).

Σε ότι αφορά στις στάσεις και αντιλήψεις για την εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι οι υπολογιστές αποτελούν για την εκπαίδευση ένα σημαντικό εργαλείο και είναι θετικοί στο να αποκτήσουν τις σχετικές δεξιότητες.

Από την άλλη μεριά όμως δεν επιδεικνύουν την ίδια συμπεριφορά σχετικά με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδακτική πρακτική (Rosen & Weil, 1995). Αν και αναγνωρίζουν τη σημασία της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι λιγότερο θετικοί σχετικά με την εκτεταμένη χρήση τους στην τάξη και ακόμη λιγότερο πεπεισμένοι για τις δυνατότητές τους να βελτιώσουν τη διδασκαλία (Stetson & Bagwell, 1999).

Οι Rosen and Weil (1995) αναφέρουν ότι πολύ λίγοι από τους εκπαιδευτικούς που είναι θετικοί για τις ΤΠΕ στην

εκπαίδευση χρησιμοποιούν υπολογιστές στην τάξη τους. Φαίνεται ότι η εξέλιξη των εκπαιδευτικών, ώστε να ενσωματώσουν την τεχνολογία στην καθημερινή διδακτική πρακτική, γίνεται βαθμιαία μέσα από μια σειρά διακριτών φάσεων (Russel, 1995, Sherry, 1998), όπου στα τελικά στάδια απαιτείται αλλαγή στάσεων κυρίως παρά δεξιοτήτων.

Διάφορες μελέτες στη χώρα μας έχουν δείξει ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν, εν γένει, θετικές στάσεις σχετικά με την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Μπίκος, 1995, Γκρίτση κ.α., 2000, Κυνηγός κ.α., 2000, Καρτσιώτης, 2003, Tsitouridou & Vrizas, 2003). Σε προηγούμενη έρευνα που έγινε σε 186 εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή των Ιωαννίνων βρέθηκε ότι, στην πλειονότητά τους, δεν έχουν βασικές δεξιότητες και γνώσεις στους υπολογιστές (Εμβαλωτής & Τζιμογιάννης, 1999). Το 87% των εκπαιδευτικών του δείγματος θεωρεί ότι οι ΤΠΕ θα έπρεπε να παίζουν έναν πιο σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση, ενώ θεωρούν τις υποδομές σε εξοπλισμό και εκπαιδευτικό λογισμικό ως τα κύρια εμπόδια της μη εφαρμογής των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επιμόρφωσης στα πλαίσια του έργου ΟΔΥΣΣΕΑΣ δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη σημασία του παιδαγωγικού πλαισίου ένταξης των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Είναι χαρακτηριστικό ότι 2 στους 3 εκπαιδευτικούς θεώρησαν ότι τα παιδαγωγικά σενάρια χρήσης του υπολογιστή δεν ήταν επαρκή, ενώ μόλις το 10.3% των εκπαιδευτικών δήλωσαν

ότι έχουν αποκτήσει μεγάλη αυτοπεποίθηση στη χρήση του υπολογιστή μετά το τέλος της επιμόρφωσης (Πολίτης κ.α., 2000). Σε άλλη ανεξάρτητη έρευνα για το έργο ΟΔΥΣΣΕΑΣ, βρέθηκε ότι 1 στους 2 εκπαιδευτικούς δεν ήταν ικανοποιημένος από την αποτελεσματικότητα της επιμόρφωσης σε ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της τάξης (Κυνηγός κ.α., 2000).

Πρόσφατα οι Demetriadis et al. (2003) δημοσίευσαν τα αποτελέσματα της μελέτης σε εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι επιμορφώθηκαν στις ΤΠΕ στην εκπαίδευση στα πλαίσια του προγράμματος Ε42. Τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων και των αναφορών των συντονιστών επιμόρφωσης έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί που επιμορφώθηκαν είχαν ενδιαφέρον να χρησιμοποιήσουν εργαλεία των ΤΠΕ με στόχο να βελτιώσουν το έργο τους, αλλά είχαν την τάση να προσαρμόσουν τις ΤΠΕ στο παραδοσιακό δασκαλοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας.

Έρευνα που διεξήχθη στο νομό Ιωαννίνων, κατά τα σχολικά έτη 2000- 2002 με δείγμα που περιελάμβανε 240 καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμμετείχαν εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων εκτός της Πληροφορικής (Τζιμογιάννης-Κόμης) είχε σαν αντικείμενο την διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εφαρμογή των ΤΠΕ στην διδασκαλία τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν επιφυλακτικότητα και φόβο των εκπαιδευτικών ως προς το να

τα καταφέρουν να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες στις ΤΠΕ και ανασφάλεια για το αν θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν αυτές στην διδακτική πράξη. Επίσης εξέφραζαν και τον φόβο τους επειδή οι μαθητές έχουν περισσότερο ανεπτυγμένες δεξιότητες στις ΤΠΕ από τους ίδιους.

2.3 Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Οι σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της παιδαγωγικής επιστήμης, οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης, οι κοινωνικογνωστικές προσεγγίσεις και οι Νέες Τεχνολογίες (Ν.Τ.) παρέχουν πλέον νέες δυνατότητες στη διδακτική πράξη. Είναι προφανές ότι έχουμε περάσει σε μια διαδικασία εκθετικής εξέλιξης των γνώσεων σε όλους τους τομείς. Αυτό προϋποθέτει τη συνεχή προσαρμογή των διαδικασιών μάθησης και γενικότερα των εκπαιδευτικών συστημάτων στα νέα δεδομένα. Η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων βασίζεται στην αποτελεσματικότητα των παιδαγωγικών προσεγγίσεων και των εκπαιδευτικών που τις υλοποιούν. Ο εκπαιδευτικός κατέχει θέση «κλειδί» στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η ποιότητα της δουλειάς του έχει καθοριστική σημασία για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη κάθε λαού.

Κρίνεται λοιπόν επιτακτική η προσαρμογή του ρόλου του εκπαιδευτικού στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται παγκοσμίως. Η συγκρότηση ενός ελάχιστου αριθμού απαραίτητων γνώσεων που πρέπει να κατέχει το άτομο, η καλλιέργεια δεξιοτήτων, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, η κατανόηση του διαφορετικού, η αποδοχή συνανθρώπων

διαφορετικής ηλικίας, άλλου θρησκευματος ή φυλής ή εθνικότητας, η ανάπτυξη κριτικής σκέψης, η καλλιέργεια αυτενέργειας, οικολογικής συνείδησης είναι μερικά από τα πολύ βασικά ζητήματα που επαναπροσδιορίζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού, κάτω από τα νέα δεδομένα που αναπτύσσονται στις μέρες μας διεθνώς. Ως εκ τούτου, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και η έμφαση στην ποιότητα της εκπαίδευσής τους και την επαγγελματική τους ανάπτυξη αποτελεί ζήτημα μείζονος σημασίας για τις διεθνείς εξελίξεις.

Αναδεικνύεται επομένως η σπουδαιότητα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης: «Η επιμόρφωση έχει καθιερωθεί ως στρατηγικής σημασίας θεσμός των εκπαιδευτικών συστημάτων για την επιστημονική υποστήριξη των εκπαιδευτικών, καθώς και την επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη των εκπαιδευτικών σε μια προοπτική δια βίου εκπαίδευσης και παιδείας» (Μαυρογιώργος, 1999).

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί εργαλείο για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών προκειμένου να αναπτύξουν περαιτέρω δεξιότητες, όπως: την ικανότητα να οργανώνουν δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης, να αξιοποιούν τις ΤΠΕ προκειμένου να διδάξουν το αντικείμενό τους, να συντελούν στην οργάνωση του σχολικού προγράμματος και να το προσαρμόζουν, όταν απαιτείται στις συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών τους, να μπορούν να επικοινωνούν ουσιαστικά με γονείς και κοινωνικούς εταίρους να μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις εκείνες που θέτει το πλαίσιο της δια βίου

μάθησης ή το πλαίσιο της ειδικής αγωγής των παιδιών με ειδικές ανάγκες (ΕΑΠΥ τόμος 1, 2008).

Έτσι ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα (ιδιαίτερα αν σχετίζεται με τις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση) πρέπει να καθιστά τους εκπαιδευτικούς ικανούς να μπορούν να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα στο χώρο των τεχνολογικών εξελίξεων και στη συνέχεια αυτές τις νέες εξελίξεις να μπορούν να τις προσαρμόζουν και να τις ενσωματώνουν στις ανάγκες των μαθημάτων ή των μαθητών τους με έναν κριτικό τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα για το Πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β επιπέδου θα μπορούσαν να αναφερθούν επιλεκτικά ως αναμενόμενες δεξιότητες που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί οι εξής:

- Να αντιλαμβάνονται εκείνους τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αξιοποιηθούν οι ΤΠΕ προκειμένου να εξυπηρετήσουν τις διδακτικές προθέσεις του διδάσκοντα και κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορεί να γίνει αυτή η αξιοποίηση.
- Να είναι σε θέση να εμπλέκουν ενεργητικά τους μαθητές στη διαδικασία μάθησης με τη χρήση της τεχνολογίας
- Να μπορούν να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο χώρο των συγκεκριμένων λογισμικών που προσφέρονται για εκπαιδευτική χρήση και να μπορούν να τα αξιοποιούν αποτελεσματικά.
- Να μπορούν να εφαρμόζουν συγκεκριμένες αρχές που θα διέπουν το σχεδιασμό εκπαιδευτικών

δραστηριοτήτων ώστε αυτές να αξιοποιούν κατά παιδαγωγικά ορθό τρόπο τις ΤΠΕ στην τάξη. (ΕΑΙΤΥ Τεύχος 1 2008).

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό να εξάγει ορισμένα συμπεράσματα για τις αντιλήψεις που διαμόρφωσαν οι Εκπαιδευτικοί σχετικά με την εισαγωγή των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική και Διδακτική διαδικασία, κατά τη συμμετοχή τους στην Επιμόρφωση Β' Επιπέδου την πρώτη περίοδο εφαρμογής της (Μάιος-Ιούλιος 2008).

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια με 48 ερωτήσεις οι οποίες υπάγονται στα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

E1: Ποιες είναι οι γνώσεις των εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ;

E2: Ποιες είναι οι στάσεις και οι αντιλήψεις τους σχετικά με τις ΤΠΕ;

E3: Ποια θετικά και αρνητικά στοιχεία βλέπουν στη χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία;

E4: Ποια είναι η διαφαινόμενη στάση των Ελλήνων εκπαιδευτικών για την χρήση των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία, πως αντιλαμβάνονται το νέο τους ρόλο και ποιες προκλήσεις πιστεύουν ότι θα αντιμετωπίσουν.

E5: Ποιοι είναι οι λόγοι για τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα επιμόρφωσης στις Τ.Π.Ε.; (ανάγκες – κίνητρα).

E6: Ποια είναι η άποψη των εκπαιδευτικών για την οργάνωση του προγράμματος επιμόρφωσης;

2.4 Μεθοδολογία έρευνας και εργαλεία συλλογής δεδομένων

Για την υλοποίηση της έρευνας, επιλέχθηκε η ποσοτική μέθοδος και ως ερευνητικό εργαλείο α) η χρήση ανωνύμου ερωτηματολογίου β) η κλινική συνέντευξη γ) η ποιοτική και ποσοτική ανάλυση περιεχομένου του γραπτού λόγου των εκπαιδευτικών

2.4.1 Το ερωτηματολόγιο.

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί το περισσότερο χρησιμοποιημένο , αλλά και το πιο παρεξηγημένο ερευνητικό εργαλείο. Και το γεγονός αυτό οφείλεται στην εσφαλμένη, αλλά ευρέως διαδεδομένη, άποψη ότι δεν υπάρχει ερευνητικό πεδίο στο οποίο να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί .Από την άλλη , το ερωτηματολόγιο θεωρείται το προσφορότερο εργαλείο για ερευνητικές προσπάθειες, αλλά και το εργαλείο με το οποίο είναι εξοικειωμένοι οι περισσότεροι από τους ερευνητές.

Η έρευνα με ερωτηματολόγιο, χάρη στην μεθοδολογική της ευελιξία, κρίνεται κατάλληλη για έρευνες που δίνουν έμφαση στην όσο το δυνατό πληρέστερη απεικόνιση μιας υπάρχουσας κατάστασης. Αποσκοπεί στη συστηματική συλλογή εμπειρικών δεδομένων για την υπάρχουσα κατάσταση, τις τυπικές μορφές συμπεριφοράς και τις επικρατούσες τάσεις, σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, σε «μεγάλες μάζες» Πληθυσμού, για «τρέχοντα» θέματα. Μας επιτρέπει να φωτίσουμε το μελετώμενο φαινόμενο από διάφορες πλευρές και να εντοπίσουμε μεταβλητές και σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών, τις οποίες άλλες

μεθοδολογικές στρατηγικές, λόγω των προαπαιτούμενων περιοριστικών ελέγχων, πιθανόν να παράβλεπαν (Παρασκευόπουλος, 1993).

Οι έρευνες με ερωτηματολόγιο διενεργούνται με μεθοδολογικό τρόπο και αποβλέπουν κυρίως στην πληρέστερη απεικόνιση-περιγραφή του φαινομένου και στη γενίκευση των ευρημάτων σε ευρύτερα ομοειδή σύνολα. Κύριο χαρακτηριστικό της μεθόδου είναι ότι ο έλεγχος των μεταβλητών γίνεται «εκ των υστέρων». Ο τελικός σκοπός της επιστημονικής έρευνας είναι η διατύπωση, με βάση τις εμπειρικά διαπιστούμενες αιτιώδεις σχέσεις, γενικών αρχών και νόμων που να ερμηνεύουν τα φαινόμενα (Παρασκευόπουλος, 1993).

2.4.2 Η συνέντευξη.

Η συνέντευξη αποτελεί ένα βασικό και χρησιμότερο ερευνητικό εργαλείο, το οποίο σύμφωνα με τον B. Tuckman και τους L. CoHen & L. Manion μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τρεις τρόπους: ως κύριο μέσο συλλογής πληροφοριών, ως μέσο ελέγχου και ερμηνείας υποθέσεων και τέλος ως εργαλείο προσδιορισμού μεταβλητών σε πολύ-μεθοδικές έρευνες.

Σύμφωνα με τον F.Kerlinger η συνέντευξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση μη αναμενόμενων αποτελεσμάτων ή για την αξιολόγηση άλλων μεθόδων ή για βαθύτερη εξέταση των κινήτρων των ερωτώμενων και για τους λόγους που απάντησαν με τον συγκεκριμένο τρόπο.

Το εργαλείο της συνέντευξης χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία με δύο τρόπους : ως εργαλείο προέρευνας για τη συγκρότηση του ερωτηματολογίου και ως ερευνητικό εργαλείο.

**Βασικές ερωτήσεις της συνέντευξης
(χωρίς περιορισμούς στην διατύπωση)**

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

Ποια είναι η άποψη σου σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ στον παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό σχεδιασμό;

ΕΡΩΤΗΣΗ 2:

Έχετε την αίσθηση ότι οι ΤΠΕ αλλάζουν το ρόλο σας και το έργο σας ως εκπαιδευτικός

ΕΡΩΤΗΣΗ 3:

Η χρησιμοποίηση των ΤΠΕ στην τάξη σου δημιουργεί μια πηγή άγχους;

ΕΡΩΤΗΣΗ 4:

Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, σου δίνει την αίσθηση ότι είναι καινοτομία ,ότι αλλάζει η διδασκαλία και η μάθηση που μέχρι σήμερα υπάρχει;

ΕΡΩΤΗΣΗ 5:

Το πρόγραμμα Επιμόρφωσης σε βοήθησε να αποκτήσεις γνώσεις που θα σου επιτρέψουν να εφαρμόσεις στην διδασκαλία σου τις ΤΠΕ;

ΕΡΩΤΗΣΗ 6:

Ποια είναι η άποψή σου για την χρήση των σεναρίων;

ΕΡΩΤΗΣΗ 7:

Ποια είναι η γνώμη σου για το Λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε:

ΕΡΩΤΗΣΗ 8:

Ποια είναι η ανταπόκριση των μαθητών σου στην διδασκαλία του μαθήματος σου με την χρήση των ΤΠΕ;

ΕΡΩΤΗΣΗ 9:

Θα ήθελες στην προσπάθεια διδασκαλίας του μαθήματος σου με εκπαιδευτικό λογισμικό να έχεις την βοήθεια και συμπαράσταση του επιμορφώτη σου;

2.5 Υποκείμενα της έρευνας –Διαδικασία

Το δείγμα αποτελείται από 65 Εκπαιδευτικούς Αιθμιας και Βιθμιας εκπαίδευσης που παρακολούθησαν την Β' Φάση

επιμόρφωσης στη χρήση και αξιοποίηση των (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε την περίοδο Ιούνιος-Ιούλιος 2008. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν με δύο τρόπους (Bell, 1997):

- α) Προσωπική επαφή και
- β) Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Για την ανάλυση των αποτελεσμάτων εφαρμόστηκε περιγραφική Στατιστική με τη χρήση του SPSS, version 14.0 ενώ στα πλαίσια της κλινικής συνέντευξης έγινε μια τυχαία επιλογή οκτώ εκπαιδευτικών από τις ειδικότητες επιμόρφωσης (δύο από κάθε ειδικότητα) προκειμένου να διευκρινισθούν εκτενέστερα οι απόψεις τις οποίες είχαν παραθέσει στα ερωτηματολόγια.

2.6 Σύνθεση ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο είχε χωρισθεί σε τέσσερες ενότητες.

- A) Γενικές πληροφορίες.
- B) Γνώσεις των ΤΠΕ.
- Γ) Στάσεις -Αντιλήψεις σε σχέση με τις ΤΠΕ.
- Δ) Λόγοι συμμετοχής στο Πρόγραμμα επιμόρφωσης.
- E) Διαδικασία επιμόρφωσης.

Συνολικά το ερωτηματολόγιο περιείχε 48 ερωτήσεις (43 ερωτήσεις κλειστού τύπου και 5 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου), οι οποίες υπάγονται στα έξι ερευνητικά ερωτήματα που αναφέρθηκαν παραπάνω. Στις κλειστού τύπου ερωτήσεις η

κωδικοποίηση είναι ενσωματωμένη στην κατασκευή της απάντησης και οι κωδικοί αποτελούν, στατιστικώς, κατηγορικά δεδομένα (Παρασκευόπουλος, 1992). Στις ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, όπου έχουμε ένα γλωσσικό υλικό σε εκθετικό ρέοντα λόγο, ο οποίος πρέπει να μετασχηματιστεί σε ποσοτικά δεδομένα, χρησιμοποιούμε την ανάλυση περιεχομένου (Λαμπίρη-Δημάκη, 1990) ώστε να καθορίσουμε ένα ταξινομικό σύστημα για να κατηγοριοποιήσουμε τα δηλούμενα (Παρασκευόπουλος, 1992). Ως μονάδα ανάλυσης χρησιμοποιώ τη λέξη.

Η κατηγοριοποίηση των δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί κατά θεματικές ενότητες, η ανάλυσή τους με βάση τα ερωτήματα που έχουν τεθεί και τέλος η προσπάθεια σύνθεσης θα μας οδηγήσει σε συμπεράσματα ευρύτερης σημασίας τροφοδοτώντας την προβληματική της έρευνας και επαληθεύοντας ή αναιρώντας τις υποθέσεις της. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου καλύπτουν πέντε βασικές κατηγορίες-άξονες:

Δεκατέσσερες ερωτήσεις κλειστού τύπου οι οποίες αποσκοπούσαν στη συγκέντρωση στοιχείων για τον προσδιορισμό του προφίλ των εκπαιδευτικών και της σχέσης τους με τις ΤΠΕ.

Δέκα τρεις ερωτήσεις για την ευρύτερη στάση και αντίληψη των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στη μαθησιακή και διδακτική διαδικασία, τα θετικά και αρνητικά στοιχεία που οι ίδιοι εντοπίζουν.

Επτά ερωτήσεις κλειστού τύπου οι οποίες αποσκοπούσαν αφενός στην ανίχνευση της άποψης των εκπαιδευτικών για την αναγκαιότητα επιμόρφωσης και αφετέρου στη διερεύνηση των κινήτρων που τους ώθησαν στην παρακολούθηση των σεναρίων και των αναγκών που θεωρούν ότι κάλυψαν μέσα από αυτά.

Δέκα ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου που αποσκοπούσαν στη διερεύνηση της άποψης των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματικότητα και την οργάνωση του προγράμματος.

Πέντε ερωτήσεις κλειστού τύπου για το πώς αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί το νέο τους ρόλο στο σχολικό περιβάλλον.

2.6.1 Περιγραφή του δείγματος του ερωτηματολογίου.

Το δείγμα αποτέλεσαν 65 συνολικά άτομα: 42 άνδρες (64,6%) και 23 γυναίκες (35,4%). Το 35,4% των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν δάσκαλοι και το 64,6% καθηγητές. Επιπλέον, το 13,8% του δείγματος ήταν στελέχη εκπαίδευσης, ενώ κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου ή δεύτερου πτυχίου ή απόφοιτοι διδασκαλείου ήταν το 20,5% του δείγματος.

Στους παρακάτω πίνακες (Πίνακας 1-Πίνακας 6) παρουσιάζεται το δείγμα κατά φύλο, ηλικία, έτη υπηρεσίας, βαθμίδα εκπαίδευσης, επίπεδο σπουδών

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά φύλο.

ΦΥΛΟ	N	%
ΑΝΔΡΕΣ	42	64,6
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	23	35,4
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά έτη υπηρεσίας.

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	N	%
1-4	5	7,7
5-9	12	18,5
10-14	14	21,5
15-19	15	23,1
20-24	11	16,9
25-29	5	7,7
30-35	3	4,6
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά σχολική μονάδα

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	N	%
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	23	35,4
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	20	30,8
ΛΥΚΕΙΟ	19	29,2
ΕΠΑΣ	0	0
ΕΠΑΛ	3	4,6
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά ηλικιακή ομάδα

ΗΛΙΚΙΑ	N	%
20-24	0	0
25-29	2	3,1
30-34	3	4,6
35-39	8	12,3
40-44	24	36,9
45-49	13	20
≥ 50	15	23,1
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος ανάλογα της θέσης στην
εκπαίδευση**

ΘΕΣΗ	N	%
Προιστάμενος Εκπαίδευσης	0	0
Καθηγητής ή Δάσκαλος(που διδάσκει στην τάξη)	49	75,4
Διευθυντής Σχολικής Μονάδας	9	13,8
Σχολικός Σύμβουλος	0	0
Καθηγητής ή Δάσκαλος(απόσπαση σε γραφείο)	7	10,8
Άλλο (προσδιορίστε)	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

2.6.2 Περιγραφή του δείγματος της συνέντευξης.

Το δείγμα αποτέλεσαν 8 εκπαιδευτικοί .Επιλέχτηκαν με βάση τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς ,την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στην έρευνα και την προπόθεση να καλύπτονται οι ειδικότητες των εκπαιδευτικών που συμμετάσχουν στο πρόγραμμα επιμόρφωσης Β επιπέδου.

Στους παρακάτω πίνακες (Πίνακας 1-Πίνακας 3)παρουσιάζεται το δείγμα κατά φύλο ,έτη υπηρεσίας, βαθμίδα εκπαίδευσης,

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά φύλο.

ΦΥΛΟ	N	%
ΑΝΔΡΕΣ	3	37,5
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	5	62,5
ΣΥΝΟΛΟ	8	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά έτη υπηρεσίας.

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	N	%
1-4	0	0
5-9	0	0
10-14	1	12,5
15-19	3	37,5
20-24	2	25
25-29	1	12,5

30-35	1	12,5
ΣΥΝΟΛΟ	8	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Κατανομή των εκπαιδευτικών του δείγματος κατά σχολική μονάδα

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	N	%
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	4	50
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	2	25
ΛΥΚΕΙΟ	2	25
ΣΥΝΟΛΟ	8	100

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

3.1 Ανάλυση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου.

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι ερωτήσεις και αναλύονται τα ευρήματα που προέκυψαν σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα.

3.1.1 Ποιες είναι οι γνώσεις των Εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ.

1. Στο σχολείο έχετε δυνατότητα πρόσβασης σε προσωπικό υπολογιστή;

Το 67,7% των εκπαιδευτικών δηλώνει ότι έχει πρόσβαση σε προσωπικό υπολογιστή στο σχολείο.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΝΑΙ	44	67,7
ΟΧΙ	21	32,3

2. Έχετε πρόσβαση στο Ιντερνέτ από το σπίτι σας;

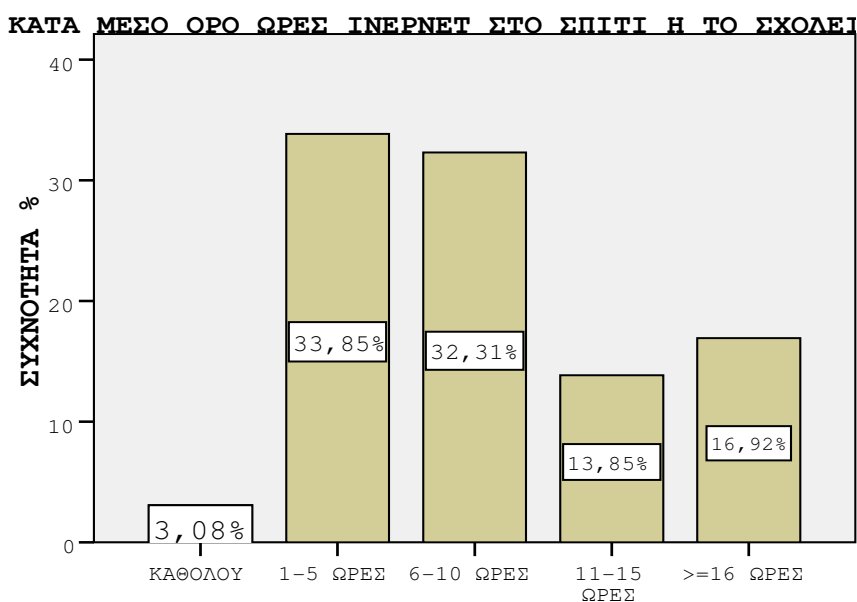
Το 90,8% απαντάει ότι έχει πρόσβαση από το σπίτι του στο Internet.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΝΑΙ	59	90,8
ΟΧΙ	6	9,2

3. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την εβδομάδα χρησιμοποιείτε το Ιντερνέτ στο σπίτι σας ή στο σχολείο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους;

Κατά μέσο όρο οι ώρες που χρησιμοποιεί Ιντερνέτ από το σπίτι του ή το σχολείο φαίνεται στον παρακάτω διάγραμμα.

4. Χρησιμοποιείτε περιοχές συζητήσεων (forums) ή ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου στο Ιντερνέτ;

Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που χρησιμοποιεί περιοχές συζητήσεων (forums) ή ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου είναι 58,5%.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΝΑΙ	38	58,5
ΟΧΙ	27	41,5

Στην ανοικτού τύπου ερώτηση <<Κατά τη γνώμη σας, σε τι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες οι ΤΠΕ για έναν εκπαιδευτικό της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;>> οι περισσότεροι απάντησαν ότι το βλέπουν σαν εργαλείο για την επίτευξη μαθησιακών και διδακτικών στόχων, ως εποπτικό εργαλείο και ως μέσο επικοινωνίας. Οι ΤΠΕ ανέφεραν μπορούν να αποτελέσουν βοηθητικό εργαλείο για τον εκπαιδευτικό ώστε να γίνει το μάθημα ελκυστικό και να μπορέσουν τα παιδιά να ενταχθούν καλύτερα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στην ανοικτού τύπου ερώτηση <<Κατά τη γνώμη σας, σε τι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες οι ΤΠΕ για έναν μαθητή της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;>> οι περισσότεροι απάντησαν ότι το βλέπουν σαν ένα εργαλείο το οποίο μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ,κριτικής σκέψης, διερεύνησης , συνεργασίας και ως μέσο για την ανεύρεση πληροφοριών και ανακάλυψη της γνώσης.

Στις ερωτήσεις που είχαν τεθεί στο ερωτηματολόγιο προκειμένου να διερευνηθούν οι προσωπικές τους απόψεις τις ΤΠΕ οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν το βαθμό συμφωνίας τους(1: ποτέ 2:σπάνια 3: περιστασιακά 4:συχνά 5:πάντα) Τα δεδομένα που προέκυψαν αναλύονται στους παρακάτω πίνακες.

7.Είμαι σε θέση να επιδείξω ένα κριτικό πνεύμα όσον αφορά τα πραγματικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ΤΠΕ ως υποστηρικτικά μέσα της διδασκαλίας και της μάθησης.

Οι εκπαιδευτικοί που συγκροτούν το δείγμα κατανέμονται ως προς τις απαντήσεις τους στο παραπάνω ερώτημα όπως δείχνεται στον πίνακα. Το 92,3% τοποθετείται εν γένει θετικά.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	1	1,5
ΣΠΑΝΙΑ	4	6,2
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	10	15,4

ΣΥΧΝΑ	35	53,8
ΠΑΝΤΑ	15	23,1
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

8.Έχω στη διάθεσή μου μια πλήρη εικόνα των δυνατοτήτων που οι ΤΠΕ προσφέρουν στον παιδαγωγικό και διδακτικό σχεδιασμό.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	7	10,8
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	13	20,0
ΣΥΧΝΑ	41	63,1
ΠΑΝΤΑ	4	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

9.Είμαι σε θέση να χρησιμοποιήσω αποτελεσματικά τις δυνατότητες των ΤΠΕ προκειμένου να συνεχίσω την επαγγελματική μου εξέλιξη και ανάπτυξη.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	7	7,7
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	13	26,2
ΣΥΧΝΑ	41	43,1
ΠΑΝΤΑ	4	23,1
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

10.Είμαι σε θέση να βοηθήσω τους μαθητές μου με αποτελεσματικό τρόπο ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητές τους να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ προκειμένου να υποστηρίξω την μάθηση τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	6	9,2
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	18	27,7
ΣΥΧΝΑ	37	56,9
ΠΑΝΤΑ	4	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

3.1.2 Απόψεις των Εκπαιδευτικών σχετικά με τις ΤΠΕ.

Στις ερωτήσεις που είχαν τεθεί στο ερωτηματολόγιο προκειμένου να διερευνηθούν οι προσωπικές τους απόψεις τις ΤΠΕ οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν το βαθμό συμφωνίας τους(1: ποτέ 2:σπάνια 3: περιστασιακά 4:συχνά 5:πάντα) Τα δεδομένα που προέκυψαν αναλύονται στους παρακάτω πίνακες.

1. Είμαι σε θέση να βοηθήσω τους μαθητές όταν αναζητούν πληροφορίες στο Ίντερνετ.

Οι περισσότεροι από τους επιμορφούμενους απάντησαν θετικά όπως διαφαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	1	1,5
ΣΠΑΝΙΑ	6	9,2
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	6	9,2
ΣΥΧΝΑ	29	44,6
ΠΑΝΤΑ	23	35,4
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

2. Μπορώ να πειραματιστώ, με τους μαθητές μου, σε εργασίες που αξιοποιούν τις ΤΠΕ.

Οι περισσότεροι από τους επιμορφωμένους απάντησαν θετικά όπως δείχνεται στον παρακάτω πίνακα

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	1	1,5
ΣΠΑΝΙΑ	8	12,3
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	18	27,7
ΣΥΧΝΑ	30	46,2
ΠΑΝΤΑ	8	12,3
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

3. Μπορώ να ενσωματώσω τις ΤΠΕ στον παιδαγωγικό μου σχεδιασμό.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	3	4,6
ΣΠΑΝΙΑ	6	9,2
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	22	33,8
ΣΥΧΝΑ	25	38,5
ΠΑΝΤΑ	9	13,8
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

4. Όταν παρουσιάζονται τεχνικά προβλήματα, είμαι σε θέση να καθοδηγήσω τους μαθητές μου ώστε να τα αντιμετωπίσουν αλληλοβοηθούμενοι.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	4	6,2
ΣΠΑΝΙΑ	15	23,1
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	17	26,2
ΣΥΧΝΑ	24	36,9
ΠΑΝΤΑ	5	7,7
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

5. Είμαι σε θέση να επιλύσω τεχνικά προβλήματα που παρουσιάζονται στην τάξη ενώ χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗ ΤΑ %
ΠΟΤΕ	5	7,7
ΣΠΑΝΙΑ	13	20,0
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	22	33,8
ΣΥΧΝΑ	21	32,3
ΠΑΝΤΑ	4	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

6. Είμαι σε θέση να επιλύσω προβλήματα σχετικά με την διαχείριση της τάξης ενώ χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗ ΤΑ %
ΠΟΤΕ	2	3,1
ΣΠΑΝΙΑ	7	10,8
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	20	30,8
ΣΥΧΝΑ	30	46,2
ΠΑΝΤΑ	6	9,2
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

7. Οι ΤΠΕ αποτελούν ουσιαστικά μια επιπλέον πηγή άγχους που αντιμετωπίζω όταν πρέπει να τις χρησιμοποιήσω στην τάξη.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	18	27,7
ΣΠΑΝΙΑ	21	32,3
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	19	29,2
ΣΥΧΝΑ	5	7,7
ΠΑΝΤΑ	2	3,1

ΣΥΝΟΛΟ	65	100
--------	----	-----

8. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, υπάρχει έκδηλος ενθουσιασμός ανάμεσα στους μαθητές.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	0	0
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	21	32,3
ΣΥΧΝΑ	33	50,8
ΠΑΝΤΑ	11	16,9
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

9. Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη ευνοεί την ανάπτυξη της μάθησης στους μαθητές.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	1	1,5
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	12	18,5
ΣΥΧΝΑ	42	64,6
ΠΑΝΤΑ	10	15,4

ΣΥΝΟΛΟ	65	100
--------	----	-----

10. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, οι μαθητές είναι παραγωγικοί.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	1	1,5
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	24	36,9
ΣΥΧΝΑ	32	49,2
ΠΑΝΤΑ	8	12,3
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

11. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη μαζί με τους μαθητές τότε οι μαθητές είναι περισσότερο προσηλωμένοι στο στόχο τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	2	3,1
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	16	24,6
ΣΥΧΝΑ	41	63,1

ΠΑΝΤΑ	6	9,2
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

12. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, δεν περνούν απαρατήρητα τα κίνητρα που έχουν οι μαθητές.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	0	0
ΣΠΑΝΙΑ	2	3,1
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	25	38,5
ΣΥΧΝΑ	37	56,9
ΠΑΝΤΑ	1	1,5
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

13. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, οι μαθητές αφιερώνουν περισσότερη ώρα για τις σχολικές τους εργασίες.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με το παραπάνω ερώτημα δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

	N	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
ΠΟΤΕ	1	1,5
ΣΠΑΝΙΑ	6	9,2
ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΑ	19	29,2
ΣΥΧΝΑ	36	55,4
ΠΑΝΤΑ	3	4,6
ΣΥΝΟΛΟ	65	100

3.1.3 Λόγοι συμμετοχής των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα επιμόρφωσης στις Τ.Π.Ε.; (ανάγκες – κίνητρα)

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων φαίνεται ότι όσον αφορά στην ερώτηση:

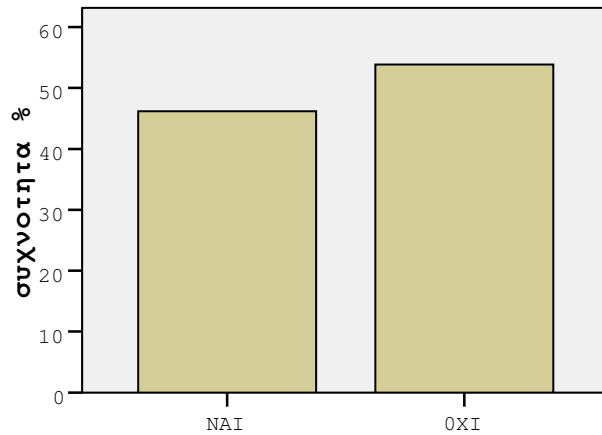
1 Για ποιους λόγους αποφασίσατε να παρακολουθήσετε το πρόγραμμα επιμόρφωσης;

Το 73% του πληθυσμού της έρευνας δήλωσε ότι ο βασικότερος λόγος είναι η δια βίου μάθηση. Ως δεύτερος ισχυρότερος λόγος, με ποσοστό 70% αναφέρεται η σημαντικότητα του θεωρούν ότι έχει για την εκπαίδευση η ένταξη των ΤΠΕ. Ακολουθούν λόγοι βελτίωσης τυπικών προσόντων (61%) και βελτίωσης θέσης στον εκπαιδευτικό χώρο (61%), καθώς και λόγοι κοινωνικής καταξίωσης (59%).

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
Βελτίωση τυπικών προσόντων	61
Μου αρέσει να μαθαίνω (δια βίου μάθηση)	73
Λόγοι κοινωνικής καταξίωσης	59
Για να βελτιώσετε τη θέση σας στον εκπαιδευτικό χώρο	61
Γιατί θεωρείτε ότι η ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι αρκετά σημαντική	70
Άλλο	0

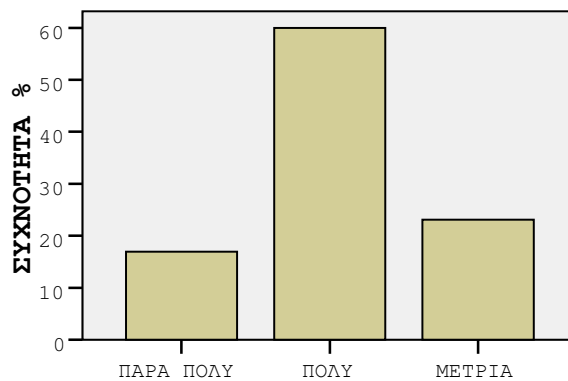
2. Έχετε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία:

Στο παραπάνω ερώτημα το 46,2% των επιμορφούμενων απαντά ότι έχει χρησιμοποιήσει και το 53,8% όχι.

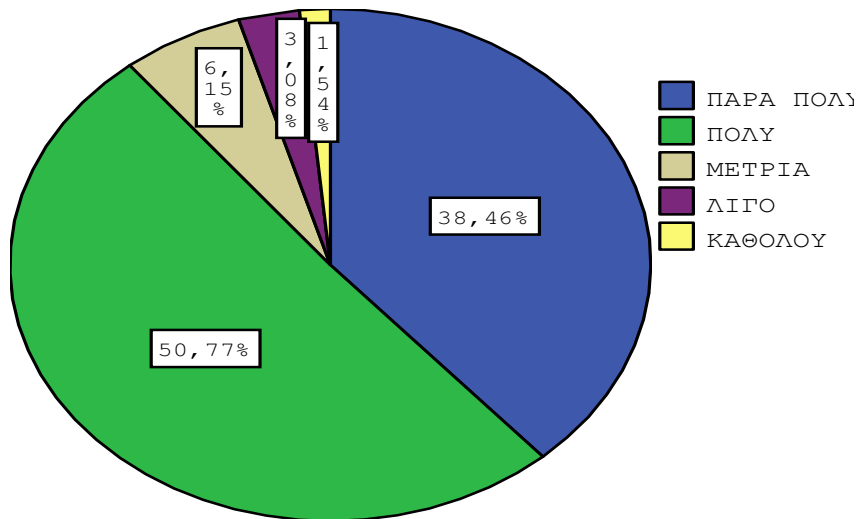
3. Θεωρείτε ότι η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη;

Στο ερώτημα αυτό το 16,9% των επιμορφούμενων απάντησε πάρα πολύ, το 60% πολύ και το 23,1% μέτρια.

4. Θεωρείτε ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη:

Το 38,5% απάντησε πάρα πολύ, το 53,5% πολύ, μέτρια το 6,2%, λίγο το 3,1% ενώ καθόλου μόλις το 1,5%

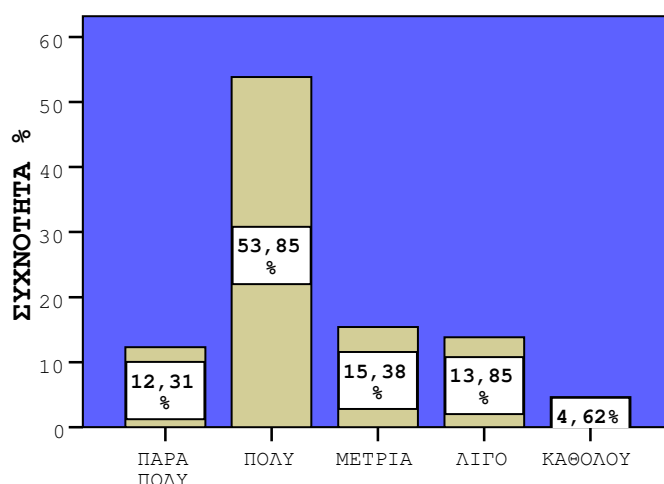

5.Τι είδους ανάγκες θεωρείτε ότι θα καλύψετε με την παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ;

Σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί της έρευνας προσδοκούν ότι θα καλύψουν εκπαιδευτικές, διδακτικές διοικητικές, μαθησιακές και δια βίου εκπαίδευσης ανάγκες. Ως εντονότερες ανάγκες ιεραρχούν τις Εκπαιδευτικές (95%), διδακτικές (95%) και ανάγκες δια βίου εκπαίδευσης (88%).

6.Θεωρείτε ότι η παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στη χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική των μαθημάτων σας θα σας βοηθήσουν επαγγελματικά στο μέλλον;

Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών αποτυπώνονται αναλυτικά στο παρακάτω διάγραμμα.

7. Προσδοκάτε ότι θα αξιοποιήσετε στη διδακτική πράξη τις γνώσεις που θα αποκομίσετε από την παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ;

Οι απαντήσεις τους αποτυπώνονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης στον παρακάτω πίνακα.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ %
Ως γνωστικό εργαλείο	60
Ως εποπτικό μέσο	58,5
Ως διδακτικό βοήθημα	55,4
Ως εργαλείο αναζήτησης πληροφοριών	50,5
Ως μέσο προετοιμασίας του μαθήματος	35,4

3.1.4 . Διαδικασία επιμόρφωσης

1. Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της χρήσης εκπαιδευτικού λογισμικού για τη διδασκαλία των μαθημάτων σας έναντι του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας;

Μέσα από ανοιχτού τύπου ερώτηση: επισημάνθηκαν από τους εκπαιδευτικούς διάφορα θετικά στοιχεία. Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών στην ανοιχτού τύπου ερώτηση

κατηγοριοποιήθηκαν θεωρώντας ως μονάδα ανάλυσης τις λέξεις: εικόνα, χρόνος, ενδιαφέρον, ενεργοποίηση, κατανόηση, διδακτική προσέγγιση, συμμετοχή.

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η διδασκαλία με εκπαιδευτικό λογισμικό είναι μια διαφορετική διδακτική προσέγγιση έναντι του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας, η οποία συντελεί στην οπτικοποίηση μαθησιακών εννοιών μέσω πολλαπλών διασυνδεδεμένων αναπαραστάσεων και θεωρούν ότι απαιτούνται λιγότερες διδακτικές ώρες για την κατανόησή τους. Επιπλέον, η χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού προκαλεί το ενδιαφέρον για εμπλοκή και ενεργοποίηση των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Η διδασκαλία γίνεται μαθητοκεντρική, συνεργατική, παραστατική και ευχάριστη, καλλιεργώντας τη δημιουργική σκέψη και τη φαντασία των μαθητών.

2. Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το σημαντικότερο μειονέκτημα της χρήσης εκπαιδευτικού λογισμικού για τη διδασκαλία των μαθημάτων σας έναντι του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας;

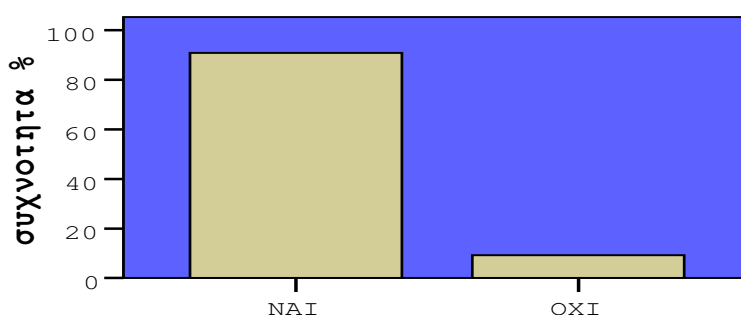
Μέσα από ανοιχτού τύπου ερώτηση οι εκπαιδευτικοί κατέγραψαν τα αρνητικά, κατά τη γνώμη τους, στοιχεία της χρήσης εκπαιδευτικού λογισμικού στη διδασκαλία. Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών στη συγκεκριμένη ανοιχτού τύπου ερώτηση κατηγοριοποιήθηκαν θεωρώντας ως μονάδα ανάλυσης τις λέξεις: χρόνος προετοιμασίας, υποδομή, διαχείριση τάξης, ρόλος δασκάλου – μαθητών.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα εξέφρασαν την άποψη ότι απαιτείται μεγάλος χρόνος προετοιμασίας του μαθήματος με τη χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού για τη δημιουργία διδακτικών σεναρίων και δραστηριοτήτων. Θεωρούν ότι η έλλειψη υλικοτεχνικής και εργαστηριακής υποδομής στα σχολεία είναι ουσιαστικό εμπόδιο για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική διαδικασία. Επιπλέον, ορισμένοι εκπαιδευτικοί της έρευνας διατυπώνουν την άποψη ότι υποβιβάζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού και μειώνεται η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Θεωρούν ότι υπάρχει πρόβλημα στη διαχείριση της

τάξης και στην εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών.

3. Με το τέλος της επιμόρφωσης θα θέλατε να έχετε βοήθεια και συμπαράσταση από τον Επιμορφωτή σας στην προσπάθεια διδασκαλίας των μαθημάτων σας με εκπαιδευτικό λογισμικό;

Η απάντηση 59 εκπαιδευτικών είναι ναι και 6 είναι όχι. Σε ποσοστό, το 90,8% των συναδέλφων είναι θετικοί σε μια τέτοια προσέγγιση. Στο ραβδόγραμμα απεικονίζονται αναλυτικά τα ευρήματα.

4. Μετά την επιμόρφωσή σας αισθάνεστε ικανοί να μπορέσετε να χρησιμοποιήσετε τις ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθημάτων σας;

Οι επιμορφούμενοι που συγκροτούν το δείγμα κατανέμονται ως προς τις απαντήσεις τους στο παραπάνω ερώτημα όπως δείχνεται στον παρακάτω πίνακα. Το 90,8% των επιμορφούμενων τοποθετείται εν γένει θετικά ως προς την ικανότητα τους να χρησιμοποιήσουν τις ΤΠΕ στην διδασκαλία τους.

	Συχνότητα %
Πάρα πολύ	10,8
Πολύ	49,2
Μέτρια	27,7
Λίγο	9,2
Καθόλου	3,1
Δεν Απαντώ	0

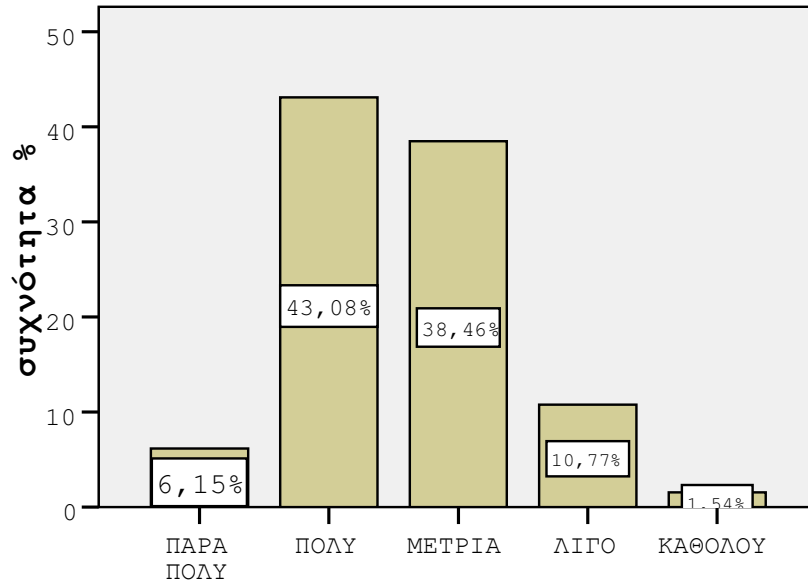
5.Τα λογισμικά που χρησιμοποιήσατε, σας φάνηκαν ικανοποιητικά ώστε να καλύψουν της μαθησιακές ανάγκες των μαθητών;

Οι απαντήσεις αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα. Το μεγαλύτερο ποσοστό 86,3% έμειναν ικανοποιημένοι από το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε κατά την διάρκεια της επιμόρφωσης ενώ το 13,1% έμεινε καθόλου ή λίγο.

	Συχνότητα %
Πάρα πολύ	9,2
Πολύ	56,9
Μέτρια	20,0
Λίγο	10,8
Καθόλου	3,1
Δεν Απαντώ	0

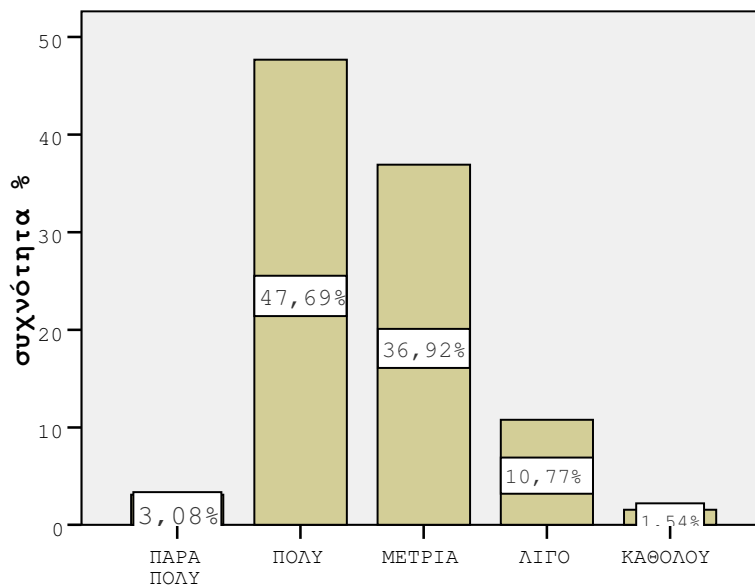
6. Η χρήση των σεναρίων σας φαίνεται αποτελεσματική για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση;

Σε όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα η χρήση σεναρίων φαίνεται αποτελεσματική για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και αναλυτικά αποτυπώνεται στο παρακάτω ραβδόγραμμα.

7. Σας δημιουργήθηκε η αίσθηση ότι αλλάζει ουσιαστικά η διδασκαλία και η μάθηση με τον τρόπο που προτάθηκε η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση;

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες στην έρευνα αποκόμισαν την αίσθηση ότι η διδασκαλία και μάθηση αλλάζει ουσιαστικά όπως φαίνεται στον παρακάτω διάγραμμα.

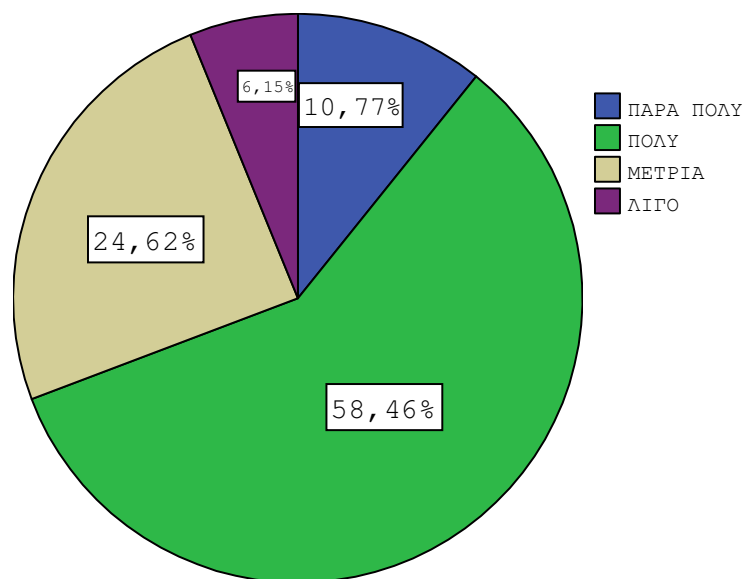

8. Βαθμολογείστε με (άριστα το 10) τα αντικείμενα του προγράμματος ως προς την χρησιμότητα που θεωρείτε ότι θα έχουν για εσάς στο μέλλον.

Στο ερώτημα αυτό οι συμμετέχοντες στην έρευνα ανέφεραν ότι τα αντικείμενα του προγράμματος σε χρησιμότητα κατά φθίνουσα σειρά είναι: χρήση Εκπαιδευτικού λογισμικού 60%, Διδακτική γνωστικού αντικειμένου 50%, χρησιμότητα των σεναρίων 50% και τέλος η χρήση βασικών εργαλείων πληροφορικής , πολυμεσικών εργαλείων και διαδικτύου.

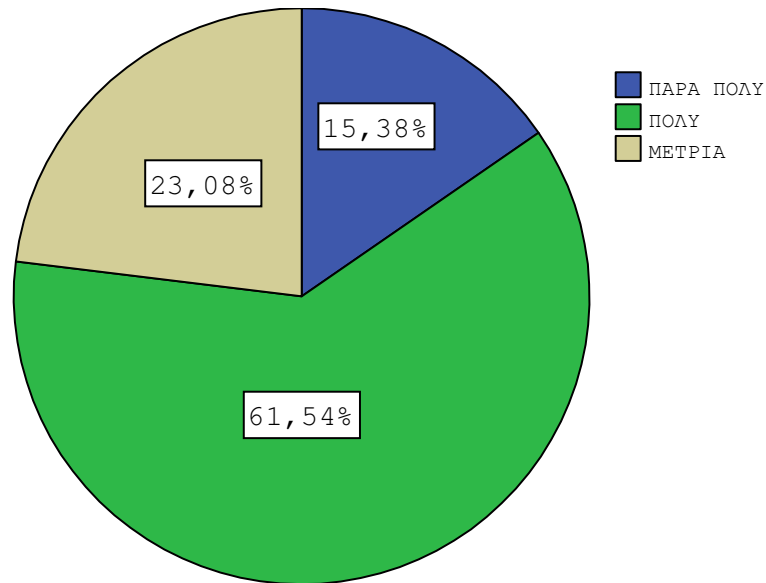
9. Το πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β επιπέδου ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας;

Οι απαντήσεις καταγράφονται στο παρακάτω διάγραμμα.

10. Στο πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β επιπέδου έμαθα ενδιαφέροντα και χρήσιμα πράγματα.

Οι απαντήσεις των επιμορφούμενων αποτυπώνονται στο παρακάτω κυκλικό διάγραμμα.

11. Παρακαλώ, αναφέρετε το πιο θετικό σημείο του προγράμματος και το πιο αρνητικό.

Οι επιμορφούμενοι ανέφεραν σαν το πιο θετικό σημείο του προγράμματος, την απόκτηση πλήρους εικόνας των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ στον παιδαγωγικό και διδακτικό σχεδιασμό, καθώς και στην ανταλλαγή απόψεων στο πλαίσιο της ομάδας για το ρόλο των ΤΠΕ στο σύγχρονο σχολείο.

Οι επιμορφούμενοι σαν το πιο αρνητικό σημείο του προγράμματος ανέφεραν το εντατικό πρόγραμμα σε συνάρτηση με την δυσκολία αφομοίωσης της ύλης λόγω του χρονικού περιορισμού.

12.Παρακαλώ διατυπώστε τρεις προτάσεις για τη βελτίωση του προγράμματος στο μέλλον.

Οι επιμορφούμενοι εδώ διατύπωσαν αρκετές προτάσεις με πολλές επικαλύψεις. Οι πιο ενδιαφέρουσες από αυτές είναι.

1. Να συμπεριληφθεί κατά την διάρκεια της επιμόρφωσης και πρακτική άσκηση στο σχολείο .
2. Ο επιμορφωτής να έχει την δυνατότητα να παρέχει βοήθεια στο σχολείο που θα ζητηθεί η βοήθεια του.
3. Να λειτουργήσουν ΚΣΕ στην περιφέρεια και όχι μόνο στην έδρα του νομού.
4. Το πρόγραμμα της επιμόρφωσης να γίνεται στους νεοδιοριζόμενους και να είναι υποχρεωτικό.
5. Στους επιμορφούμενους του προγράμματος, εφόσον δεν προβλέπεται οικονομική ενίσχυση, θα μπορούσε να δοθεί αναγνώριση της πιστοποίησης ως ηθική αμοιβή ή κάποιο κίνητρο για την ανέλιξη τους (π.χ με την μορφή μοριοδότησης).
6. Το πρόγραμμα να έχει και συνέχεια και στην περίπτωση που υπάρχουν νέα λογισμικά μέσα από ημερίδες να ενημερώνονται οι επιμορφούμενοι.
7. Στο υλικό (σενάρια ,Φόρουμ κ.λ.π) να υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης των επιμορφούμενων.

3.1.5 Οι στάσεις των εκπαιδευτικών

Για την καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών για την χρήση των ΤΠΕ στο σχολείο, δόθηκε με μορφή ερωτήσεων μια σειρά 18 απόψεων και οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν το βαθμό συμφωνίας τους με αυτές (1:Ποτέ, 2:Σπάνια, 3:Περιστασιακά, 4:Συχνά, 5:Πάντα). Τα δεδομένα που προέκυψαν με βάση τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών αναλύθηκαν με την τεχνική της ανάλυσης σε κύριους ασυσχέτιστους μεταξύ τους παράγοντες - άξονες (Factor Analysis). Με την ανάλυση αυτή, τα δεδομένα ομαδοποιήθηκαν με βάση τη μεταξύ τους συσχέτιση, με στόχο την αποτύπωση ειδικότερων κατηγοριών που περιγράφουν πληρέστερα τη στάση των εκπαιδευτικών για το αντικείμενο της έρευνας. Με βάση την παραγοντική ανάλυση, προέκυψαν 4 ασυσχέτιστοι άξονες κατηγοριών, οι οποίοι εξηγούν το 53,7% της συνολικής διασποράς (πίνακας 1) και οι οποίοι περιγράφονται ξεχωριστά στην συνέχεια. Επίσης χρησιμοποιώντας την τεχνική της ανάλυσης διακύμανσης και του t-test, με εξαρτημένες μεταβλητές τις τυποποιημένες τιμές των αξόνων, εξετάστηκε αν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών επηρεάζουν τις απόψεις τους και το αν χρησιμοποιούν και πόσο συχνά τις ΤΠΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Άξονας	Ερμηνεία % διασποράς	Φορτίο	Απόψεις
Θετική στάση για την εισαγωγή των ΤΠΕ	13,9%	.774	Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνει τον εκπαιδευτικό στην επίτευξη των διδακτικών στόχων.
		.690	Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη ευνοεί την ανάπτυξη της μάθησης στους μαθητές.
		.691	Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη βοηθάει ώστε οι μαθητές να είναι περισσότερο παραγωγικοί.
		.658	Εν όψει της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία η επιμόρφωση κρίνεται αναγκαία.
Επιφυλακτική στάση για την	13,7%	.696	Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική

<p>εισαγωγή των ΤΠΕ</p>		<p>.643</p> <p>.574</p>	<p>διαδικασία περιορίζει τη δημιουργικότητα των μαθητών.</p> <p>Η έλλειψη εργαστηρίων καθιστά την εφαρμογή των ΤΠΕ στο σχολείο δύσκολη.</p> <p>Η μη στήριξη του εκπαιδευτικού στην τάξη μετά την επιμόρφωση καθιστούν την εφαρμογή των ΤΠΕ δυσχερή.</p>
<p>Η εισαγωγή των ΤΠΕ και οι αλλαγές στο ρόλο του εκπαιδευτικού και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.</p>	<p>13,4%</p>	<p>.794</p> <p>.752</p> <p>.729</p>	<p>Η εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο υποβαθμίζει το ρόλο του εκπαιδευτικού.</p> <p>Η εισαγωγή των ΤΠΕ αντικαθιστούν τον εκπαιδευτικό στην τάξη.</p> <p>Η εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο μετατρέπει τον εκπαιδευτικό από Δάσκαλο σε μαθητή.</p>
<p>ΤΠΕ και μαθητές</p>	<p>12,7%</p>	<p>.603</p> <p>.579</p>	<p>Η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνει τους μαθητές στην επίτευξη των διδακτικών στόχων.</p> <p>Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη από τον</p>

			εκπαιδευτικό βοήθει ώστε οι μαθητές να είναι περισσότερο προσηλωμένοι στο στόχο τους.
--	--	--	---

Με βάση τις τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών, όπως προέκυψε από την παραγοντική ανάλυση, στον πρώτο άξονα περιλαμβάνονται οι απόψεις που εκφράζουν θετική στάση για την εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο. Πιο συγκεκριμένα στον άξονα αυτό, ο οποίος ερμηνεύει το 13,9% της συνολικής διασποράς ο συντελεστής αξιοπιστίας (Cronbach's α) είναι στατιστικά σημαντικός και ίσος με 76,1%.

Τα ποσοστά συμφωνίας με τις απόψεις του πρώτου άξονα είναι υψηλά. Όπως είναι φανερό η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αντιμετωπίζει θετικά την εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο, αφού θεωρούν ότι προάγεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών κατά την εκπαιδευτική διαδικασία (ποσοστό συμφωνίας 73,4%) και ότι βελτιώνονται οι επιδόσεις τους (ποσοστό συμφωνίας 52,4%). Παράλληλα στη συντριπτική τους πλειοψηφία (90,1%) χαρακτηρίζουν θετική την επιμόρφωσή τους και ότι η χρήση των ΤΠΕ θα διευκολύνει στην επίτευξη των διδακτικών στόχων (ποσοστό συμφωνίας 56,3%)

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών σε ότι αφορά τον πρώτο άξονα διαφοροποιούνται ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας ($t=2.602, df=801, p<0.001$). Οι περισσότεροι (ποσοστό 50%) έχουν χρόνια υπηρεσίας από 1-15 έτη.

Ο δεύτερος άξονας χαρακτηρίζεται από επιφυλακτικότητα σε ότι αφορά την εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο και ερμηνεύει το 13,7% της συνολικής διασποράς. Ο συντελεστής αξιοπιστίας (Cronbach's α) είναι στατιστικά σημαντικός και ίσος με 67,5%.

Οι απόψεις του δεύτερου άξονα δε συγκεντρώνουν υψηλά ποσοστά συμφωνίας ή ασυμφωνίας. Η μόνη άποψη με την οποία εμφανώς διαφωνούν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (ποσοστό 64%) είναι ότι η ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία περιορίζει την δημιουργικότητα των μαθητών. Περισσότερο συμφωνούν με την άποψη ότι η έλλειψη εργαστηρίων (ποσοστό 85%) καθιστά στην πράξη δύσκολη την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Σε ότι αφορά την άποψη ότι η μη στήριξη του εκπαιδευτικού στην τάξη μετά την επιμόρφωση καθιστούν την εφαρμογή των ΤΠΕ δυσχερή τα ποσοστά αυξάνονται σε ποσοστό 90%.

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο ($t=2.740$, $df=801$, $p<0,01$) και τα χρόνια προϋπηρεσίας ($t=4.525$, $df=801$, $p<0,001$). Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες εμφανίζονται περισσότερο επιφυλακτικές καθώς και οι εκπαιδευτικοί με περισσότερα χρόνια υπηρεσίας 20–35 έτη.

Ο τρίτος άξονας εκφράζει τις ενδεχόμενες αλλαγές, στο ρόλο των εκπαιδευτικών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας από την εισαγωγή των ΤΠΕ στο σχολείο και ερμηνεύει το 13,4 %.

Ο συντελεστής αξιοπιστίας του τρίτου άξονα είναι στατιστικά σημαντικός και ίσος με 70,4%.

Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα διαφωνούν με τις απόψεις του τρίτου άξονα και πιο

συγκεκριμένα το 87,9% δεν θεωρεί ότι υποβαθμίζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού από την ένταξη των ΤΠΕ στο σχολείο, ενώ το 72,5% δεν φοβάται ότι οι ΤΠΕ αντικαθιστούν τον εκπαιδευτικό στην τάξη. Τέλος, σε ποσοστό 68% δεν θεωρούν ότι οι ίδιοι θα μετατραπούν σε μαθητές. Οι στάσεις των εκπαιδευτικών σε ότι αφορά τον τρίτο άξονα δε διαφοροποιούνται με βάση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Στον τέταρτο άξονα ,ο οποίος ερμηνεύει το 12,7% της συνολικής διασποράς, περιλαμβάνονται απόψεις που αφορούν γενικά την σχέση μαθητών και ΤΠΕ.

Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί του δείγματος, (ποσοστό 58%), θεωρούν ότι η χρήση των ΤΠΕ από τους μαθητές διευκολύνει την επίτευξη των διδακτικών στόχων. Πολλοί επίσης από τους εκπαιδευτικούς, (ποσοστό 64%) θεωρεί ότι με την χρήση των ΤΠΕ στην τάξη οι μαθητές είναι περισσότερο προσηλωμένοι στον στόχο τους.

Οι τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών για τον τέταρτο άξονα διαφοροποιούνται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας ($t=0,793$, $df=801, p<0,05$)

3.2 Ανάλυση αποτελεσμάτων συνέντευξης

Για την διερεύνηση της στάσης των εκπαιδευτικών σχετικά με την εισαγωγή των ΤΠΕ και της επιμόρφωσης στο πρόγραμμα Β επιπέδου, πήρα συνεντεύξεις από 8 επιμορφούμενους όλων των ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στην επιμόρφωση. Μετά από τη σχετική προεργασία ,προέκυψαν 9

ερωτήσεις ανοιχτού τύπου που εστίαζαν σε ζητήματα στάσεων, αντιλήψεων, τάσεων και αποτελεσμάτων σχετικά με την επιμόρφωση και τις ΤΠΕ.

Από τους 8 εκπαιδευτικούς που απάντησαν στις ερωτήσεις της συνέντευξης, οι 5 ήταν γυναίκες και οι 3 άντρες. Η συνέντευξη κινήθηκε γύρω από τους εξής άξονες:

- **Ποια είναι η άποψη σου σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ στον παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό σχεδιασμό;**

Σε αυτή την ερώτηση όλοι συμφώνησαν ότι οι δυνατότητες που προσφέρονται είναι πάρα πολλές. Συγκεκριμένα ανέφεραν <.... η τεχνολογία μπορεί να εμπλουτίσει τις εμπειρίες μάθησης που προσφέρονται στους μαθητές καθιστώντας τις περισσότερο ενδιαφέρουσες, επικοινωνιακές, διερευνητικές.....> και <..... οι ΤΠΕ προσφέρουν εργαλεία μάθησης, ικανά να σηματοδοτήσουν σημαντικές εξελίξεις στην εκπαιδευτική μέθοδο, όπως την μετατροπή του μαθητή σε ενεργό δημιουργό γνώσης.....>. Επίσης <.....σε σχέση με τα άλλα μέσα διδασκαλίας, (χαρτί, μολύβι), υπάρχει το πλεονέκτημα του δυναμικού εργαλείου οπότε έχουμε την δυνατότητα της διερεύνησης και της μοντελοποίησης .....>, <.....παύει η μετωπική διδασκαλία και ο μαθητής αισθάνεται πιο ελεύθερος, υπεύθυνος και δημιουργικός.....>

- Έχετε την αίσθηση ότι οι ΤΠΕ αλλάζουν το ρόλο σας και το έργο σας ως εκπαιδευτικός;

Σύμφωνα με την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών η εισαγωγή των ΤΠΕ θα επιφέρει αρκετές και σημαντικές αλλαγές στο νέο ρόλο που καλείται να παίξει ο εκπαιδευτικός. Πιο συγκεκριμένα <.....ο ρόλος μας θα γίνει πιο συμβουλευτικός.....> και <.....θα σταματήσει ο εκπαιδευτικός να είναι ο παρουσιαστής της γνώσης και θα παρουσιάζεται σαν λιγότερο παρών στην τάξη έχοντας με τους μαθητές μια δυναμική αλληλεπίδραση.....>. Επίσης <..... θα έχει ως πρόσθετο ρόλο να επιλέξει τα κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, να οργανώσει τη χρήση τους μέσα και έξω από την τάξη.....>. Υπάρχει όμως και η άποψη ότι δεν θα υπάρξει κάποια ουσιαστική αλλαγή καθόσον <..... επειδή πάντα χρησιμοποιούσα νέες πρακτικές στην τάξη ,οι νέες τεχνολογίες πιστεύω θα συμπληρώσουν τον νέο ρόλο του εκπαιδευτικού που δημιουργείται.....>

- Η χρησιμοποίηση των ΤΠΕ στην τάξη, σου δημιουργεί μια πηγή άγχους;

Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους απάντησαν ότι η χρησιμοποίηση των ΤΠΕ στην τάξη, τους δημιουργεί ευχαρίστηση εκτός από το κομμάτι που αναφέρεται σε θέματα τεχνικών θεμάτων του εργαστηρίου, όπου ορισμένοι εξέφρασαν

τις ανησυχίες τους για το αν θα μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στα πιθανά προβλήματα που θα προκύψουν. Οι απαντήσεις τους χαρακτηριστικές <.....δεν έχω πρόβλημα να χρησιμοποιήσω τις νέες τεχνολογίες στην τάξη .Έχω διδάξει αυτές και παλιότερα και μάλιστα με μεγάλη ευχαρίστηση .Τώρα με την επιμόρφωση θα είναι πολύ καλύτερα.....>, <.....στην αρχή της επιμόρφωσης με όλο τον όγκο των αντικειμένων που είδα, μου δημιουργήθηκε κάποιο άγχος διότι δεν είχα προηγούμενη εμπειρία με τις νέες τεχνολογίες ,τώρα στο τέλος της το έχω ξεπεράσει και νομίζω ότι τελικά δεν θα έχω πρόβλημα.....>,<.....έχω κάποιο άγχος γιατί οι μαθητές του Λυκείου είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με την νέα τεχνολογία , πιστεύω όμως πως θα τα καταφέρω, γιατί στην επιμόρφωση μαθαίνω αρκετά πράγματα πάνω στα λογισμικά .....>, <.....ο προβληματισμός μου είναι στο πως θα μπορέσω να ανταπεξέλθω στα πιθανά προβλήματα που θα προκύψουν στο εργαστήριο πληροφορικής. Αυτό όμως δεν θα με εμποδίσει να χρησιμοποιήσω τις νέες τεχνολογίες. Στο κομμάτι της διδακτικής και των λογισμικών δεν θα έχω πρόβλημα. Αξίζει πιστεύω να το τολμήσω.....>

- **Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, σου δίνει την αίσθηση ότι είναι καινοτομία ,ότι αλλάζει η διδασκαλία και η μάθηση που μέχρι σήμερα υπάρχει;**

Η αίσθηση των εκπαιδευτικών είναι ότι η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι μία καινοτομία και ότι η διδασκαλία αλλάζει. Οι πιο ουσιαστικές από αυτές είναι <.....η εισαγωγή των ΤΠΕ ενδυναμώνει την διδακτική διαδικασία με

αποτέλεσμα να έχουμε αποτελεσματική επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων .....>,<.....η μάθηση γίνεται πιο ενδιαφέρουσα και ο μαθητής γίνεται πιο ενεργητικός στην διαδικασία της μάθησης,.....>, <.....δημιουργούνται ποιοτικότερες συνθήκες συνεργατικής μάθησης και γίνεται σύνδεση της μαθησιακής δραστηριότητας με την καθημερινή ζωή.....>,<.....η αίσθησή μου είναι ότι είναι μια καινοτομία όπως π.χ. ήταν η εμφάνιση των οπτικοακουστικών μέσων που δημιούργησε την πεποίθηση για επανάσταση στον χώρο της εκπαίδευσης.....>,<..... τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί αποκτούν νέους ρόλους, με κύριους προσανατολισμούς την προετοιμασία μαθητών για τη νέα κοινωνία της γνώσης, της δημιουργίας και της τεχνολογίας.....>

- **Το πρόγραμμα Επιμόρφωσης σε βοήθησε να αποκτήσεις γνώσεις που θα σου επιτρέψουν να εφαρμόσεις στην διδασκαλία σου τις ΤΠΕ;**

Όλοι οι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι γνώσεις που απέκτησαν στην διάρκεια της επιμόρφωσης ήταν τέτοιες που θα τους επιτρέψουν να τις εφαρμόσουν στην διδασκαλία τους .Η συζήτηση μας ήταν ενδιαφέρουσα και οι απαντήσεις τους θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής <.....έχω παρακολουθήσει πολλά σεμινάρια επιμόρφωσης συνήθως διδακτικής ,τα οποία παράλο που η διάρκεια τους ήταν μικρή ήταν κουραστικά και στο τέλος δεν έμενε τίποτα. Σε αυτό εδώ, ήταν τόσο μεγάλο το ενδιαφέρον από την πρώτη μέχρι και την τελευταία ημέρα γιατί υπήρχε εναλλαγή της διδακτικής με το πρακτικό κομμάτι των λογισμικών. Οι γνώσεις που απέκτησα ήταν

πολλές.....>,<..... . Πριν την επιμόρφωση δεν γνώριζα τις δυνατότητες που θα μπορούσαν να μου προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες ,ώστε να μπορώ να τις χρησιμοποιήσω στην τάξη, προκειμένου να έχω ακόμη ένα υποστηρικτικό εργαλείο.....>,<.....οι γνώσεις θα με βοηθήσουν να ανταποκριθώ στο εκπαιδευτικό μου έργο και στις προκλήσεις του νέου σχολείου που πρέπει να κτισθεί. Η αρχή έγινε με την επιμόρφωση και τώρα είναι στα χέρια μας να υπάρξει συνέχεια .....>,<.....δεν μπορούσα να φανταστώ ότι σε μικρά παιδιά νηπιαγωγείου υπήρχε η δυνατότητα να δοθούν πράγματα βασισμένα σε νέες τεχνολογίες .Στην επιμόρφωση έμαθα και θέλω πάρα πολύ να τα εφαρμόσω στην τάξη, μακάρι να υπάρχουν και άλλες επιμορφώσεις στο μέλλον στο ίδιο αντικείμενο.....>

➤ **Ποια είναι η άποψή σου για την χρήση των σεναρίων;**

Οι περισσότεροι από τους εκπαιδευτικούς αξιολογούν θετικά την χρήση των σεναρίων, επισημαίνουν όμως παράλληλα και την δυσκολία κατασκευής .Ακολουθούν οι κυρίως απαντήσεις τους:<.....με το σενάριο πιστεύω ότι επιτυγχάνεται ο σχεδιασμός της διδασκαλίας με όρους της δραστηριότητας.>,<.....τα σεναρία που διδαχθήκαμε ήταν αρκετά καλά αλλά πιστεύω πως είναι δύσκολο για τον εκπαιδευτικό να φτιάξει τέτοια, αυτό θα μπορούσε να το κάνει το ΥΠ.Ε.Π.Θ με μία τράπεζα σεναρίων.....>,<.....τα σεναρία μπορεί να αποτελέσουν μία πυξίδα για τον εκπαιδευτικό ,αλλά πιστεύω

ότι δεν πρέπει να αποτελέσει ένα τυποποιημένο σχέδιο μαθήματος. Το σενάριο μπορεί να συντελέσει στην συνεργασία του εκπαιδευτικού με τον μαθητή ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που αυτό θέτει μέσα από περιλαμβανόμενες δραστηριότητες.....>

➤ Ποια είναι η γνώμη σου για το Λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε;

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το Λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν αρκετά ικανοποιητικό για εφαρμογή στη εκπαιδευτική διαδικασία. Φυσικά υπήρχαν και αντίθετες απόψεις όπως το να χρησιμοποιείται, όπου καθίσταται εφικτό, Λογισμικό ανοικτού τύπου. Οι απαντήσεις θα μπορούσαν να συμπυκνωθούν στις κυριότερες φράσεις τους <.....το λογισμικό, αν και δεν έχω προηγούμενη εμπειρία πριν γνωρίσω αυτό στην επιμόρφωση ,νομίζω ότι είναι αρκετό για την ειδικότητά μου ως φιλόλογος.....πιστεύω ότι θα μου είναι επαρκές να το χρησιμοποιήσω.....>, <.....το λογισμικό ήταν καλό, μερικά τα γνώριζα από πριν, χωρίς βέβαια να τα γνώριζω σε βάθος, υπήρχαν όμως και άλλα που έχω χρησιμοποιήσει, συνήθως ανοικτού τύπου, τα οποία όμως δεν διδαχτήκαμε στην επιμόρφωση και τα οποία έχουν ίσως και περισσότερες δυνατότητες.....>,<.....τα λογισμικά ήταν στους δασκάλους αρκετά, με αποτέλεσμα να μη τα γνωρίζουμε καλά, ήταν όμως ενδιαφέροντα και, αν με την πάροδο του χρόνου μπορέσω να τα

χρησιμοποίησα στην τάξη πιστεύω ότι θα έχει αποτελέσματα.....>

➤ **Ποια είναι η ανταπόκριση των μαθητών σου στην διδασκαλία του μαθήματος σου με την χρήση των ΤΠΕ;**

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών που εφήρμοσαν στην πράξη την διδασκαλία του μαθήματός τους με την χρήση των ΤΠΕ είναι χαρακτηριστικές.<.....οι μαθητές συμμετείχαν κατά την διάρκεια του μαθήματος ευλαβικά ,ακόμη και αυτοί που στην παραδοσιακή διδασκαλία είχαν χαμηλή επίδοση, τώρα έδειξαν μεγάλη προθυμία.....>, <.....το ενδιαφέρον των μαθητών ήταν αρκετά μεγάλο καθώς και η καθολική συμμετοχή τους στην διάρκεια του μαθήματος, σε αντίθεση με αυτό που συμβαίνει στον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας,.....>,<.....η ευκολία με την οποία πολλοί μέτριοι μαθητές χρησιμοποιούσαν το λογισμικό και η προθυμία τους να δείξουν ότι μπορούν και αυτοί να τα καταφέρουν .....>,<.....στην Α' Γυμνασίου υπήρχε μεγάλο πλεονέκτημα σε σχέση με τις άλλες τάξεις ,γιατί υπήρχαν οι προσωπικοί υπολογιστές. Με την δική μου βοήθεια έγινε εγκατάσταση των λογισμικών και η ανταπόκριση τους στις δραστηριότητες ήταν μεγάλη καθώς και η δυνατότητα που υπήρχε στην τάξη αυτή για projects στο σπίτι .Η άποψή μου είναι ότι στην τάξη αυτή, με λυμένο το θέμα του εργαστήριου, η εφαρμογή θα έχει πολύ θετικά αποτελέσματα.....>

- Θα ήθελες στην προσπάθεια διδασκαλίας του μαθήματος σου με εκπαιδευτικό λογισμικό να έχεις την βοήθεια και συμπαράσταση του επιμορφωτή σου;

Σύμφωνα με την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών όλοι θα ήθελαν στο μέλλον να είχαν την συμπαράσταση του επιμορφωτή τους. Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.<.....θα ήθελα τον επιμορφωτή μου να είναι διαθέσιμος όποτε τον χρειαστώ ,έτσι ώστε να μπορεί να έρθει στην τάξη και να παρακολουθήσει την διδασκαλία που κάνω με τις ΤΠΕ.....>, <.....θα ήθελα τον επιμορφωτή να είναι όπως ο σχολικός σύμβουλος, που να μπορώ να τον βρίσκω όποτε τον χρειάζομαι, να ανταλλάσουμε απόψεις πάνω σε θέματα διδασκαλίας με τις ΤΠΕ.....>,<.....θα μπορούσε να βοηθήσει ο επιμορφωτής, με την έννοια να οργανώνει υποδειγματικές διδασκαλίες και με μια ομάδα εκπαιδευτικών συνεργατικά να παράγει υλικό προς χρήση από τους εκπαιδευτικούς.....>,<.....να έχω την δυνατότητα να μπορώ να ανταλλάξω μαζί του απόψεις για ένα καινούργιο σενάριο διδασκαλίας που θέλω να εφαρμόσω στην τάξη.....>

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4.1 Συζήτηση

Η πρώτη συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας φανερώνει αρχικά την επιθυμία όλων των εκπαιδευτικών για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική και Διδακτική διαδικασία, ενώ αρκετοί διατηρούν επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητά της, μέχρι να το δουν οι ίδιοι πώς εφαρμόζεται στην πράξη.

Ως πλεονεκτήματα αναδεικνύουν τη μαθητοκεντρική, συνεργατική, παραστατική και ευχάριστη διδασκαλία που καλλιεργεί τη δημιουργική σκέψη και τη φαντασία των μαθητών. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών υποστηρίζει ότι δεν υποβαθμίζεται ο ρόλος του δασκάλου με τη νέα αυτή διδακτική προσέγγιση και πως θα επιθυμούσε να υπήρχε υποστήριξη του έργου του στην τάξη από τον επιμορφωτή του. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την ανταπόκριση που είχε από τους μαθητές η διδασκαλία του μαθήματος με την χρήση των νέων τεχνολογιών στην πράξη και ειδικά στην Α' Γυμνασίου, λόγω του ότι δεν υπήρχε το πρόβλημα της χρησιμοποίησης του εργαστηρίου. Ως μειονεκτήματα της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη διδασκαλία και μάθηση οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν τον πολύ χρόνο που απαιτείται αφενός για την προετοιμασία του μαθήματος (δημιουργία διδακτικών σεναρίων) και αφετέρου για την

υλοποίηση της διδασκαλίας, καθώς επίσης την έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και εργαστηρίων.

4.2 Συμπεράσματα

Η ένταξη της χρήσης των ψηφιακών εργαλείων στο εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει νόημα μόνο όταν στοχεύει σε κάποια πρόσθετη παιδαγωγική αξία. (EAITY Τεύχος 2, 2008) Τα τελευταία χρόνια είναι πλέον ξεκάθαρο ότι καινοτομίες στο αναλυτικό πρόγραμμα και στις διδακτικές μεθόδους μπορούν να είναι επιτυχείς και αποτελεσματικές μόνο όταν λάβουμε υπόψη «τί» κάνει ο εκπαιδευτικός με αυτές τις καινοτομίες (Steiner, 1987).

Προκειμένου οι μαθητές να εντάξουν τους ΗΥ στη μαθησιακή διαδικασία πρέπει αρχικά οι δάσκαλοί τους να το επιθυμούν και επιπλέον να είναι ικανοί να το κάνουν.

Ο παραδοσιακός ρόλος του εκπαιδευτικού ως μεταφορέα της γνώσης απαιτείται να αντικατασταθεί με εκπαιδευτικούς ικανούς να μαθαίνουν τους μαθητές τους πώς να μαθαίνουν, με εκπαιδευτικούς ικανούς να χειρίζονται και να προσαρμόζονται στις ραγδαίες αλλαγές της κοινωνίας και της εκπαίδευσης. Η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κρίνεται απαραίτητη.

Επιπλέον, φαίνεται ότι οι στάσεις των εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση εξαρτώνται σημαντικά από την ικανοποίησή τους από την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση των αντικειμένων στο σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί που δηλώνουν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από

την παραδοσιακή διδασκαλία είναι περισσότερο θετικοί στο να χρησιμοποιήσουν εφαρμογές των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους.

Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνει την άποψη ότι το δύσκολο εγχείρημα στην προετοιμασία των εκπαιδευτικών δεν είναι η απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων αλλά το να αλλάξουν παιδαγωγικές αντιλήψεις και να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι ΤΠΕ στη διδασκαλία και στη μάθηση (Vosniadou & Kollias, 2001).

Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη και περίπλοκη διαδικασία. Η προβληματική που αναπτύσσεται στη χώρα μας για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών ώστε να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τις ΤΠΕ στη διδακτική πράξη ξεκίνησε παρόλα τα προβλήματα με καλούς οιωνούς. Το πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πρέπει να έχει συνέχεια και να ενταχθεί σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που οριοθετείται από την τεχνολογική και την παιδαγωγική διάσταση των ΤΠΕ .

Είναι επιτακτική ανάγκη για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να προσδιορίσει και να υιοθετήσει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο, αφενός επιμόρφωσης των ενεργεία εκπαιδευτικών και αφετέρου επαρκούς εκπαίδευσης των υποψήφιων εκπαιδευτικών, το οποίο θα στοχεύει στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Η επιτυχία του μοντέλου αυτού καθορίζεται από

- την επαρκή αιτιολόγηση της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία με όρους

παιδαγωγικής και διδακτικής.

- την υιοθέτηση των ΤΠΕ ως εκπαιδευτικών και μαθησιακών εργαλείων.
- την απόκτηση στέρεων και διαχρονικών δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ.
- την συνεχή παιδαγωγική υποστήριξη και την απόκτηση δεξιοτήτων ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη διδακτική πρακτική.
- την καλλιέργεια γενικότερης κουλτούρας σχετικά με την εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. (Τσιμογιάννης 2001)

Βιβλιογραφία

Bell, J. (1997). Μεθοδολογικός σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας.

Πρόλογος-Εισαγωγή-Απόδοση: Ρήγα, Α.Β. Gutenberg. Αθήνα.

ΧΑΛΚΟΣ Γ (2000) Στατιστική, Αθήνα : Τυπωθήτω - Γ .Δαρδανός

ΕΑΙΤΥ, Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών - Τεύχος 1 (Γενικό Μέρος), 2008)

ΕΑΙΤΥ, Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών - Τεύχος 1 (Ειδικό Μέρος ΠΕ03), 2008)

Κόμης Βασίλης (2004) Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των τεχνολογιών της πληροφορίας και των Επικοινωνιών

Τζιμογιάννης, Α. (2002), Προετοιμασία του σχολείου της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Προς ένα ολοκληρωμένο μοντέλο ένταξης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, Σύγχρονη Εκπαίδευση, 122, 55-65

• Τζιμογιάννης, Α. & Κόμης, Β. (2004), Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους, στο Μ. Γρηγοριάδου (επιμ.), Πρακτικά 4^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή "Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση", Τόμος Α', 165-176, Αθήνα

•

Τζιμογιάννης Α. και Κόμης Β. (2006), Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση: Διερευνώντας τις απόψεις εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στο Β. Δαγδιλέλης & Δ. Ψύλλος (επιμ.), Πρακτικά 5^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή "Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση", 829-836, Θεσσαλονίκη.

Μπαλωμένου Α-Καλογεράς Δ-Τάτσης Αντιλήψεις εκπαιδευτικών για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική και διδακτική διαδικασία ,που διαμορφώθηκαν με την συμμετοχή τους στην Επιμόρφωση Β -επιπέδου (Εισηγήση συνεδρίου2009)

Λαμπίρη - Δημάκη Ι. (1990). Η Κοινωνιολογία και η Μεθοδολογία της, Εκδόσεις Α.Σάκκουλα, Έκτη Έκδοση, Αθήνα-Κομοτηνή.

Μαυρογιώργος, Γ. (1999). Διοίκηση Ανθρώπινου δυναμικού. Τόμος Β. Πάτρα: ΕΑΠ.

Παρασκευόπουλος Ι.Ν. (1992) Στατιστική εφαρμοσμένη στις επιστήμες της συμπεριφοράς. Τόμος Α': Περιγραφική στατιστική. Αθήνα

Παρασκευόπουλος Ι.Ν. (1993) Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας. Αθήνα

Κυρίδης - Δρόσος - Τσακίριδου (2003) Ποιος Φοβάται τις νέες Τεχνολογίες. Εκδόσεις Τυπωθήτω-ΔΑΡΔΑΝΟΣ

Χαραλάμπους, Χ., Κυριακίδης, Λ., Φιλίππου, Γ.
(Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2007) Ανησυχίες και πεποιθήσεις επάρκειας των εκπαιδευτικών έναντι μιας καινοτομίας: επιχειρώντας τη σύζευξη των δύο εννοιών *Περιοδικό της ένωσης ερευνητών διδακτικής των μαθηματικών, 1*

Ράπτης Α-Ράπτη Α(2007) Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας

COHEN L & MANION L (2000) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα : Μεταίχμιο.

JAVEAU J. (1996) .Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Αθήνα τυπωθήτω- Γ Δαρδανός.

Μακράκης Βασίλης (2005) Ανάλυση Δεδομένων στην Επιστημονική Έρευνα με την χρήση του SPSS Αθήνα-Gutenberg

GALLIGAN J.(1995). Computes and Pedagogy. Paper presented to the Australian Computers in Education Conference .Perth, Western Australia.

KRIPPENDORF K (1980). Content Analysis: An introduction to itsMethodology.London:Sage

Steiner, H. G. (1987). Philosophical and epistemological aspects of mathematics and their interaction with theory and practice in mathematics education. *For the learning of Mathematics*, 7(1), 7–13.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

<p>ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ Β' ΕΠΙΠΕΔΟΥ</p>

Συνάδελφοι,

το ερωτηματολόγιο αυτό απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στη Β' φάση επιμόρφωσης στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Εκπαιδευτική και Διδακτική διαδικασία.

Σκοπός του Ερωτηματολογίου είναι να διερευνηθούν οι απόψεις, οι αντιλήψεις και οι στάσεις που διαμόρφωσαν οι Έλληνες Εκπαιδευτικοί με την παρεχόμενη από το Υ.Π.Ε.Π.Θ επιμόρφωση Β' επιπέδου για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση.

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος έρευνας που πραγματοποιώ στα πλαίσια μιας προσπάθειας αξιολόγησης του σχετικού προγράμματος επιμόρφωσης.

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί είναι ανώνυμο και τα δεδομένα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον επιστημονικό σκοπό της έρευνας. Σας παρακαλώ να απαντήσετε με ακρίβεια σε όλες τις ερωτήσεις εκφράζοντας τις προσωπικές σας στάσεις και απόψεις, για να προκύψει από την έρευνα μία όσο το δυνατόν πληρέστερη και έγκυρη εικόνα της πραγματικότητας.

Σας ευχαριστώ θερμά για τη συμμετοχή σας και για τον χρόνο που θα διαθέσετε για την συμπλήρωση του..

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Φύλο

ΑΝΔΡΑΣ	
ΓΥΝΑΙΚΑ	

2. Χρόνια υπηρεσίας

1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-35

3. Η Σχολική μονάδα στην οποία διδάσκετε είναι:

Δημοτικό	Γυμνάσιο	Λύκειο	Ε.Π.Α.Σ	Ε.Π.Α.Λ

4 Η ηλικία σας είναι:

20-24 ετών	25-29 ετών	30-34 ετών	35-39 ετών	40-44 ετών	45-49 ετών	≥50 ετών

5. Συμπληρώστε στον ακόλουθο πίνακα τη θέση την οποία έχετε στην εκπαίδευση:

Προϊστάμενος Διεύθυνσης Εκπαίδευσης	Καθηγητής Δάσκαλος (που διδάσκει στην τάξη)	Διευθυντής σχολικής μονάδας	Σχολικός σύμβουλος	Καθηγητής Δάσκαλος (απόσπαση στην Διεύθυνση)	Άλλο (προσδιορίστε)

6. Ποια από τις παρακάτω βαθμίδες εκπαίδευσης έχετε ολοκληρώσει.(Συμπληρώστε με ένα **X** το αντίστοιχο κουτάκι της δεύτερης στήλης)

Διδακτορικές σπουδές	
Μεταπτυχιακές σπουδές	
ΑΕΙ.	
ΤΕΙ	
Παιδαγωγική Ακαδημία	
Διδασκαλείο	

Β. ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΠΕ

1. Στο σχολείο έχετε δυνατότητα πρόσβασης σε προσωπικό υπολογιστή ;

α) Ναι β) Όχι

2. Έχετε πρόσβαση στο Ιντερνέτ από το σπίτι σας;

α) Ναι β) Όχι

3. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την εβδομάδα χρησιμοποιείτε το Ιντερνέτ στο σπίτι σας ή στο σχολείο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους;

α) Καθόλου β) Από 1 έως 5 ώρες γ) Από 6 έως 10 ώρες

δ) Από 11 έως 15 ώρες ε) 16 ώρες και περισσότερο

4. Χρησιμοποιείτε περιοχές συζητήσεων (forums) ή ιστοσελίδες εκπαιδευτικού περιεχομένου στο Ιντερνέτ;

α) Ναι β) Όχι

5. Κατά τη γνώμη σας, σε τι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες οι ΤΠΕ για έναν εκπαιδευτικό της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;

---

6. Κατά τη γνώμη σας, σε τι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες οι ΤΠΕ για ένα μαθητή της Πρωτοβάθμιας ή της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης;

Σε κάθε μία από τις ερωτήσεις που ακολουθούν, σημειώστε σε ποιο βαθμό κάθε πρόταση από τις παρακάτω ανταποκρίνεται στις δικές σας θέσεις

7. Είμαι σε θέση να επιδείξω ένα κριτικό πνεύμα όσον αφορά τα πραγματικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ΤΠΕ ως υποστηρικτικά μέσα της διδασκαλίας και της μάθησης:

1) ποτέ 2) σπάνια 3) περιστασιακά 4) συχνά 5) πάντα

8. Έχω στη διάθεσή μου μια πλήρη εικόνα των δυνατοτήτων που οι ΤΠΕ προσφέρουν στον παιδαγωγικό και διδακτικό σχεδιασμό:

1) ποτέ 2) σπάνια 3) περιστασιακά 4) συχνά 5) πάντα

9. Είμαι σε θέση να χρησιμοποιήσω αποτελεσματικά τις δυνατότητες των ΤΠΕ προκειμένου να συνεχίσω την επαγγελματική μου εξέλιξη και ανάπτυξη:

1) ποτέ 2) σπάνια 3) περιστασιακά 4) συχνά 5) πάντα

10. Είμαι σε θέση να βοηθήσω τους μαθητές μου με αποτελεσματικό τρόπο ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητές τους να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ προκειμένου να υποστηρίξω την μάθηση τους:

1) ποτέ 2) σπάνια 3) περιστασιακά 4) συχνά 5) πάντα

Γ. Στάσεις –Αντιλήψεις σε σχέση με τις ΤΠΕ

Σημειώστε σε ποιο βαθμό (με βάση την κλίμακα 1-5) κάθε πρόταση από τις παρακάτω ανταποκρίνεται στις δικές σας θέσεις

ποτέ
1

σπάνια
2

περιστασιακά
3

συχνά
4

πάντα
5

---

1. Είμαι σε θέση να βοηθήσω τους μαθητές όταν αναζητούν πληροφορίες στο Ιντερνέτ

---

1 2 3 4 5

---

2. Μπορώ να πειραματιστώ, με τους μαθητές μου, σε εργασίες που αξιοποιούν τις ΤΠΕ

---

1 2 3 4 5

---

3. Μπορώ να ενσωματώσω τις ΤΠΕ στον παιδαγωγικό μου σχεδιασμό

---

1 2 3 4 5

---

4. Όταν παρουσιάζονται τεχνικά προβλήματα, είμαι σε θέση να καθοδηγήσω τους μαθητές μου ώστε να τα αντιμετωπίσουν αλληλοβοηθούμενοι

---

1 2 3 4 5

---

5. Είμαι σε θέση να επιλύσω τεχνικά προβλήματα που παρουσιάζονται στην τάξη ενώ χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς

---

1 2 3 4 5

---

6. Είμαι σε θέση να επιλύσω προβλήματα σχετικά με την διαχείριση της

---

1 2 3 4 5

τάξης ενώ χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για εκπαιδευτικούς σκοπούς

7. Οι ΤΠΕ αποτελούν ουσιαστικά μια επιπλέον πηγή άγχους που αντιμετωπίζω όταν πρέπει να τις χρησιμοποιήσω στην τάξη

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Σημειώστε σε ποιο βαθμό (με βάση την κλίμακα 1-5) είστε σύμφωνοι με κάθε πρόταση από τις παρακάτω.

ποτέ
1

σπάνια
2

περιστασιακά
3

συχνά
4

πάντα
5

8. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, υπάρχει έκδηλος ενθουσιασμός ανάμεσα στους μαθητές

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

9. Η χρήση των ΤΠΕ στην τάξη ευνοεί την ανάπτυξη της μάθησης στους μαθητές

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

10. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, οι μαθητές είναι περισσότερο παραγωγικοί

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

11. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη μαζί με τους μαθητές τότε οι μαθητές είναι περισσότερο προσηλωμένοι στο στόχο τους

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

12. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, δεν περνούν απαρατήρητα τα κίνητρα που έχουν οι μαθητές

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

13. Όταν ένας εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην τάξη, οι μαθητές αφιερώνουν περισσότερη ώρα για τις σχολικές τους εργασίες

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Δ . Λόγοι Συμμετοχής στο Πρόγραμμα

1. Για ποιους λόγους αποφασίσατε να παρακολουθήσετε το πρόγραμμα: (Ιεραρχίστε με κλίμακα από 1-5, ξεκινώντας από το 5 για το λόγο που θεωρείτε ως πιο σημαντικό).

	5	4	3	2	1
Βελτίωση τυπικών προσόντων					
Μου αρέσει να μαθαίνω (δια βίου μάθηση)					
Λόγοι κοινωνικής καταξίωσης					
Για να βελτιώσετε τη θέση σας στον εκπαιδευτικό χώρο					
Γιατί θεωρείτε ότι η ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι αρκετά σημαντική					
Άλλο					

2. Έχετε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

3. Θεωρείτε ότι η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

4. Θεωρείτε ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη:

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

5. Τι είδους ανάγκες θεωρείτε ότι θα καλύψετε με την παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ;

(Ιεραρχήστε κάθε ανάγκη που αναγράφεται στην πρώτη στήλη του ακόλουθου πίνακα με κλίμακα από 1-5, ξεκινώντας από το 5 για την ανάγκη που θεωρείτε ως πιο σημαντική).

	5	4	3	2	1
Εκπαιδευτικές					
Διδακτικές					
Διοικητικές					
Μαθησιακές					
Δια βίου εκπαίδευσης					
Άλλο (προσδιορίστε)					

6. Θεωρείτε ότι η παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στη χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική των μαθημάτων σας θα σας βοηθήσουν επαγγελματικά στο μέλλον;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

7. Προσδοκάτε ότι θα αξιοποιήσετε στη διδακτική πράξη τις γνώσεις που θα αποκομίσετε από την παρακολούθηση των σεμιναρίων επιμόρφωσης στις ΤΠΕ;

Ως διδακτικό βοήθημα	
Ως μέσο προετοιμασίας του μαθήματος	
Ως εποπτικό μέσο	
Ως εργαλείο αναζήτησης πληροφοριών	
Ως γνωστικό εργαλείο	

Ε. Διαδικασία επιμόρφωσης

1. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το σημαντικότερο πλεονέκτημα της χρήσης εκπαιδευτικού λογισμικού για τη διδασκαλία των μαθημάτων σας έναντι του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας;

.....
.....
.....
.....

2. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το σημαντικότερο μειονέκτημα της χρήσης εκπαιδευτικού λογισμικού για τη διδασκαλία των μαθημάτων έναντι του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας;

.....
.....
.....
.....
.....

3. Με το τέλος της επιμόρφωσης θα θέλατε να έχετε βοήθεια και συμπαράσταση από τον Επιμορφωτή σας στην προσπάθεια διδασκαλίας των μαθημάτων σας με εκπαιδευτικό λογισμικό;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

4. Μετά την επιμόρφωσή σας αισθάνεστε ικανοί να μπορέσετε να χρησιμοποιήσετε τις ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθημάτων σας;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

5. Τα λογισμικά που χρησιμοποιήσατε σας φάνηκαν ικανοποιητικά ώστε να καλύψουν της μαθησιακές ανάγκες των μαθητών;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

6. Η χρήση των σεναρίων σας φαίνεται αποτελεσματική για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

7. Σας δημιουργήθηκε η αίσθηση ότι αλλάζει ουσιαστικά η διδασκαλία και η μάθηση με τον τρόπο που προτάθηκε η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

8. Βαθμολογείστε με (άριστα το 10) τα αντικείμενα του προγράμματος ως προς την χρησιμότητα που θεωρείτε ότι θα έχουν για εσάς στο μέλλον..

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Χρήση βασικών εργαλείων πληροφορικής, πολυμεσικών εργαλείων και διαδικτύου										
Χρήση Εκπαιδευτικού λογισμικού										
Διδακτική γνωστικού αντικειμένου										
Χρησιμότητα των σεναρίων										

9. Το πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β επιπέδου ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας;

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ

10. Στο πρόγραμμα της επιμόρφωσης Β επιπέδου έμαθα ενδιαφέροντα και χρήσιμα πράγματα.

Πάρα πολύ	Πολύ	Μέτρια	Καθόλου	Δεν απαντώ

11. Παρακαλώ αναφέρετε το ποιο θετικό σημείο του προγράμματος και το ποιο αρνητικό.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

12. Παρακαλώ διατυπώστε τρεις προτάσεις για τη βελτίωση του προγράμματος στο μέλλον.

α)
β)
γ)

